

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXI Sausis – January 9, 1986 Nr.2

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

'Žvaigždžių karas'

Iš svajonių virsta realybe

Vytautas Meškauskas

Kai beveik prieš trejus metus — 1983 m. kovo 23 d. — prezidentas Reaganas žadėjo pradėti ieškoti priemonių apsiginti nuo atlekiančių raketų, tai pasirodė taip neįtikėtina, kad daug kas palaikė fantaziją. Kaip gali pataikyti į lekiančią kulka, ir jei į vieną pataikysi, taip kaip sulaikyti visą jų spiečių? Juk šiandien raketų su atominiais užtaisais priskaičiuojama dešimtimis tūkstančių! Šiandien, nors visiškas skydas, kuris apsaugotų visą JAV teritoriją nuo atlekiančių raketų, dar laikomas sunkiai pasiekiamu tikslu, apsigynimas nuo kai kurių atlekiančių raketų jau yra įmanomas, kas keičia visą strateginę situaciją.

Nors kongresas sumažino pirmiems programos metams tam skiriamą sumą nuo 3,7 iki 2,5 bilijonų dolerių, šiuo metu įvairiose laboratorijose tam dirba per 26,000 mokslininkų, inžinierių, tarnautojų ir darbininkų. Nors daug kas visą sumanymą vadina pavojinga nesąmone, šiandien opozicija kongrese nėra taip stipri, kad galėtų nubraukti visas tam reikalui skiriamas lėšas, nes technikos pažanga leidžia apie vadinaimą 'žvaigždžių karą' kalbėti konkrečiau, o antra — kaip tik tas sumanymas grąžino sovietus prie derybų apie atominio apsiginklavimo suvaržymą stalo. Jei jie jo bijo, kam nuo jo atsisakyti?

Ženevoje Gorbačiovas aiškino Reaganui, kad absoliutus apsigynimas nuo visų raketų neįmanomas, bet jei prezid. Reaganas norėtų ginti tik savo išrikiuotas raketas ir vadovavimo centrus, sovietai padidins į juos nutaikytų raketų skaičių ir šiaip į erdvę paleis visokių tariamų taikinių, kurie suklaidins gynimo ginklus, kas pavers amerikiečių pastangas apsaugoti savo raketas niekais. Toks sovietų kontra — priemonės tačiau kainuosiančios tik dalį (gal tik 2-3%) to milžiniško kapitalo, kurį amerikiečiai bus priversti išleisti norėdami bent dalinai apginti savo erdvę. Todėl sovietai siūlą abiem pusėm atsisakyti nuo gynybos pratęsimo į erdvę.

Tokia išeitis daug kam ir Amerikoje patinka. Ji primena padėtį 1972 m., kada sutarta dėl AMT (Anti-ballistic Missile Treaty), kuri leido kiekvienai pusei įsigyti priešraketinių ginklų tik vienos kurios srities apgynimui. Sovietai pasirinko Maskvos rajoną, amerikiečiai savo raketų paleidimo pozicijas, tačiau tais laikais su 'pirmo smūgio' galimybe nebuvo skaičiuotasi ir todėl JAV savo teise nepasinaudojo, o sovietų Maskvos gynyba neatrodė labai patikima, be to pirmas smūgis visados turėtų būti nukreiptas į pačias raketas. Nuo to laiko technika padarė didelę pažangą — apsigynimas atrodo beveik galimas, nors gal išlaidos jį nepateisins. Dar svarbiau sovietai 80 ir 80 m. m. įsigijo dar 800 didelių su 10 ir daugiau sprogstamųjų užtaisų kiekviena raketą, ir jos jau galėtų pirmu smūgiu sunaikinti beveik visas JAV žemėje išrikiuotas raketas. Atseit atsikėryti būtų galima tik povandeniniu o s e laivuose esančiomis raketomis, kurios yra mažiau tikslios. Žodžiu, padėtis tuo atveju būtų tokia, kad sovietai galėtų pasiūlyti amerikiečiams kapituluoti, nes jei jie bandytų atsikėryti, tai padarytų daug nuostolių sovietams, kurie tačiau galėtų dar pakartoti savo puolimą. Ši kartą prieš Amerikos miestus, kas eventuliais paliktų JAV visai sunaikintas, o sovietus labai apnaikintus, bet dar vis kvepuojančius. Toks scenarijus, žinoma, atrodo per baisus, kad kas nors bandytų jį įgyvendinti, tačiau kaip prezidentas aiškino Gorbačioviui 'JAV turi planuoti, išėdamos iš savo varžovo galimybių'.

Kai ginklai padaro tokią didelę pažangą, kad jie gali pakeisti visą situaciją, viena pusė gali būti siūvyliota jų griebtis. Tai privertė visas valstybes dar prieš pirmąjį pasaulinį karą ruošti nuodingų dujų atakoms, nors antrojo karo metu jos nebuvo vartojamos. Dabartiniu metu priešraketiniai ginklai amerikiečiams gali būti naudingi vien dėl to, kad jie sumažins sovietų planuotą (Nukelta į 2 psl.)

Lietuvių meno ansamblio DAINAVA 1985 m. valdyba. Sėdi iš k.: Rita Likanderytė, Mėta Gabalienė (pirm.), Danguolė Ilginytė. Stovi: Jonas Paštukas, Vytas Radys, Alfredas Urba ir Juozas Vieraitis.

Dainavai 40 metų

Antanas Juodvalkis

Lietuvių meno ansamblis DAINAVA buvo įsteigtas 1945 metais Hanau stovykloje, Vokietijoje. Ansamblio muzikiniams vadovams buvo Bronius Jonušas ir Stepas Sodeika. Emigracijai pridedėjus, didžioji ansamblio dalyvių dalis, A. Gylio ir A. Dzirvono pastangomis, apsisistoję Chicagoje ir po trumpo pertraukos vėl susiorganizavo ir 1950 m. pasirodė su religiniu koncertu Šv. Kryžiaus bažnyčioje.

Dainavos ansamblį sudaro mišrūs, vyrų bei moterų chorai, tautinių šokių grupės, liaudies instrumentų orkestras ir vaidintojai. Ansamblis buvo nusistatęs tęsti tautinės kultūros ugdymą tremtyje, kelti dainos, grožį ir garsinti Lietuvos

vardą kitataučių tarpe. Stovyklos sąlygomis, ansamblis išaugo į šimtinį chorą ir koncertavo ne tik lietuviams, bet vokiečiams, amerikiečiams ir kitataučiams tremtiniams.

Dainavos ansamblio kultūrinė veikla yra reikšminga ir daug prisidėjo prie lietuviškų tradicijų palaikymo. Šio rašinio tikslas nėra įvertinti ilgametę Dainavos veiklą, bet sustoti prie pastutinių renginių. Ansamblis pergyvena meninių vadovų per dažną keitimąsi. Muzikui A. Jurguičiui persikėlus į Los Angeles, kurį laiką choro dirigente buvo solistė Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė, gyvenanti tolokai nuo Chicagos. Pastaruoju metu šią spragą

užpildė Rasa Paskočimienė ir Nijolė Kupstaitė. Pirmoji yra ir tautinių šokių grupės "Spindulys" vadovė.

Dainavos ansamblis, talkinant Spindulio tautinių šokių grupei ir Balio Pakšto orkestrui, 1985. XII. 8 d. Chodl auditorijoje, 2401 So. Austin Blvd., Cicero (kur paskutiniaisiais metais vyksta ir lietuvių operos spektakliai), amerikiečiams pastatė Danutės Bindokienės Lietuviškas vestuves, Režisavo Liucija Ambrosini, sceno-vaizdį piešė dail. Jurgis Daugvila, kostiumus siuvo Diana Kazlauskas, aiškintojas Vitas Laniauskas. Pastatymą finansavo The Cicero Bervyn Fine Arts Council, prisidedant The Burlington Northern Foundation. Bene pirmas toks lietuviškų vedybinių papročių parodymas amerikiečiams, suruoštas dviejų miestelių meno tarybos rūpesčiu. Spektaklis praėjo gerai, publikos buvo pakankamai ir ansamblui neteko rūpintis finansine našta.

Dainavos ansamblio 40 metų veiklos minėjimas pradėtas 1985. XII. 15 d. šv. Mišiomis, kurias atnašavo tėvas Jonas Borevičius, SJ, giedant solistei D. Stankaitytei ir Dainavos chorui. Minėjimas buvo tęsiamas Jaunimo centro kavinėje, uždarame pobūvyje. Pobūvio vaišių išlaidas padengė Dainavos globėjai ir ilgame-

Dainavos ansamblio globėjai Kriaučeliūnai, įteikę dovanas ansamblio veteranams. Iš kairės: dr. Leonas Kriaučeliūnas, Albertas Stočkus, Irena Kriaučeliūnienė ir Aleksas Smilga.

V. Jasinevičiaus nuotr.

(Nukelta į 3 psl.)

SAVAITINĖ POLITIJOS Antrėvalga

Terorizmas atominių ginklų pavėsy. - Ar jis gali būti bent kuo pateisinamas? - Ar gyvenimas įmanomas be smurto?

Visuotinu sutarimu atominis karas laikomas neįmanomu: sunku įsivaizduoti situaciją, kuri pateisintų galimus nuostolius užpultajam ir puolėjui. Tačiau žmonės visos savo istorijos bėgyje negalėjo išvengti smurto, kuris daugelyje atvejų puolėjui buvo tik apsigynimas, bent taip jam atrodė. Ir jei taip pradėtas karas pasibaigdavo jo laimėjimu, reikia sutikti, kad situacija, kuri karą išprovokavo nebuvo iš esmės teisinga. Kiekvienu atveju — ji neatitiko susidariusiam jėgos balansui. Jei 'rimtas' karas dėl ginklų baisumo neįmanomas, kas galėtų būti jam priimtinas pakaitalas? **A t s a k y m a s — t e r o r i z m a s .**

Tas terminas yra kilęs iš lotyniško žodžio 'terror' — baimė, siaubas, baisenybė, atseit reiškia politinių priešininkų slopinimą prievartos, smurto priemonėmis. Tas kovos būdas tuo parankus, kad reikalauja palyginti nedaug plano vykdytojų. Pvz. gruodžio 27 d. arabų teroristų apšaudymas keleivių vienu metu Romos ir Vienos aerodromuose buvo

įvykdytas 7 žmonių, bet triukšmą sukėlė visam pasaulyje. Tiesa, jų aukų skaičius, nepasiekęs ne 20, iš labai aukštai žiūrint, nebuvo labai didelis. Vien tik JAV-bėse 1984 m. tik eisimo nelaimėse žuvo 44,250 žmonių! Bet jei eisimo nelaimėse žuvusių nelydi klausimas: kodėl, — teroristų aukos tokį klausimą iškėlė. Daugelis viešai pareiškė, kad terorizmas, pareikalavęs tiek daug niekuo nedėtų žmonių aukų, yra smerktinas, tačiau kartu reikia griebtis kokių nors žygių pašalinti ar pataisyti tokią padėtį, kuri terorizmą iššaukė. Mūsų atveju — kaip nors išspręsti palestiniečių klausimą, nes teroristai buvo iš jų ar jų reikalui prijauciančių tarpo. Žinoma, tie kurie juos pasiuntė ir apginklavo, nudavė nieko nežina. Tai kitas geras teroristinio karo privalumas.

Gali nujausti, kas teroristus apginklavo ir pasiuntė, tačiau negi dėl to kariausi su Libija, Sirija ar Bulgarija, kuri aiškiai kažką turėjo bendro su atentatu prieš popiežių, bet tam nerandama konkrečių įrodymų. Jau visai nekalbant apie pasikesintojų ryšį su sovietais. Bulgarijai nebūtų taip padarė be KGB 'palaiminimo'.

Ir dar viena. Ne visiems teroras yra baisus dalykas. Silpniesiems jis yra vienintelis įmanomas kovos už sa-

vo interesus būdas. Kai tai neseniai apsilankiusiam Jugoslavijoje Valstybės sekretoriui Shultz'ui pasakė jos užsienio reikalų ministras, amerikietis trenkė kumsčiu į stalą ir pareiškė nežinąs nė vienos priežasties, kuri pateisintų terorizmą. Tačiau pats prezidentas Reaganas išpėjo Izraelį tuoju pat nesigriebti keršto priemonių. Teroristai, užpuolę Romos ir Vienos aerodromus turį būti patraukti atsakomybėn, bet kartu teroristai neturėtų priversti užmiršti didesnio tikslo, būtent pastovesnės taikos siekimo. Kaip žinia, vienas iš spėjamų teroristų tikslų kaip tik buvo sutrukdyti numatomas derybas tarp Jordano su PLO ir Izraelio. Tom derybom yra suinteresuoti Egiptas, Jordanas ir JAV su Izraeliu. Paskutiniu laiku buvo daromas labai stiprus spaudimas į PLO vadą Arafat'ą derėtis dėl autonomijos, užmirštant nepriklausomos palestiniečių valstybės įsteigimą, kuris dabartinėse sąlygose esąs nepasiekiamas tikslas.

Jei tas teroristų — Arafato politinių oponentų — užpuolimas prie tų derybų neprileistų — ar tai nepateisina tą teroro veiksmą? Sutinkant, žinoma, kad teroristų pažiūroje yra bent krislas teisybės. Jei taip, terorizmas dar ilgai bus kovos būdas su kuriuo reikės skaitytis. Būdinga, kad ap-

Iš kitos pusės

Sprendžiant iš tarybinės spaudos amerikiečių rašytojų viešnagė Vilniuje praėjo kaip kiti atsilankymai iš užsienio. Svečiai buvo gražiai priimti ir skaniai pavaišinti. Atsilygindami jie pagyrė kolūkių ir kitokią pažangą, nors liko neaišku, su kuo jie tą pažangą lygino. Tarybinių kolegų dėmesį, atrodo, daugiausia patraukė Allen Ginsberg, Amerikos 'bitnikų' kartos poetas. LITERATŪROJE IR MENE bei TIESOJE pasirodė jo eilėraščių vertimai. GIMTAJAME KRAŠTE didžiulė fotografija. Koks propagandistas galėtų susilaikyti nedėjęs tokių posmų iš jo rinkinio, kurį LITERATŪRA IR MENAS išvertė 'Riksmu', o TIESA: 'Kauksmu':

Molochas! Vienatvė! Purvas! Bjaurybė! Šiukšliadėžė ir nepasiekiami doleriai! Vaikai, klykiantys po laiptais! Jaunuoliai, raudantys armijose! Senukai, verkiantys parkuose!

arba:

— Guliu aš Europos lovoje
apsivilkęs marškiniais raudonais
jie yra man troškimo simbolis —

Paklaustas, ar galis gyventi iš savo poezijos knygų, Ginsbergas atsakė, kad ne, kad Amerikoje nepažįstas rašytojo, kuris gyventų iš honoraro, ... bet Vilniuje jam daug kas patiko. Jam čia padarę net rankos operaciją:

"Neužmiršiu jūsų medikų rūpestingumo ...

Vilniuje mėgau vienas vakarais vaikščioti gatvėmis. Vaikščiojau daug. To nedarytum, jei tau nebūtų miela ir gražu. Gražus jaukus miestas. Ir žmonės gražūs."

Ginsbergą pristatant, užmiršta pastebėti, kad tikybos jis dabar yra budistas ir nesislepiąs pederastas.

Gera, kad svečius iš Maskvos išlydėjo N. Y. TIMES korespondentas. Be jo, taip ir nebūtumėm sužinoję, kad rašytojų susitikime buvo ir šaltokų momentų. Pvz. amerikiečiams iškėlus valdžios elgėsi su jai nepataikaujančiais rašytojais, arba tam pačiam Ginsbergui reikalaujant teisės rašyti apie visus žmoniškus pojūčius ir aistras, įskaitant ir homoseksualizmą. Tada sovietinės valdžios pareigūnai pareiškė, kad tai jau ribojasi su pornografija, kuri esanti Vakarų kultūros išsigimimo vaisius ir sovietams nepriimtina. Nors jis ir prašėsi, bet vienam vakarais mėgstančiam vaikščioti Ginsbergui Sovietijoje nebuvo leista ilgiau pasilikti. (vm)

'Žvaigždžių karas'...

(Atkelta iš 1 psl.)

jų pasitikėjimą pirmo smūgio galimybės.

Beieškant erdvės gynybos galimybių turėjo būti surastas tikras būdas atskratyti ekrane skraidančių satelitų, kurie yra abiejų pusių akys. Jie gali išpėti apie paleistas raketas, kas duoda keleta minučių laiko paleisti savas. Jeigu viena pusė pradės naikinti kitos pusės žvalgybos satelitus, tai būtų aiškus įspėjimas, kad tuos numušimus paseks raketų puolimas, kas reikalaudų tuoju pulti. Tokį įsakymą iš amerikiečių pusės turėtų duoti pats prezidentas tačiau kalbamu atveju kiekviena minutė ir net sekundė yra taip svarbi, kar vers tą sprendimą palikti kompiuteriui. Atseit, karas galėtų prasidėti be jokio žmogaus mygtuko paspaudimo ar sprendimo.

Perspektyvos ne kokios, tačiau atominės bombos iki šiol sėkmingai sulaikė abiejų super valstybes nuo karo. Prezidento Reagano, strateginės gynybos iniciatyva, populiariai vadinama 'žvaigždžių karu' karą dar daugiau nutolino.

sigynimui nuo galimo teroristų užpuolimo ar atentato reikia išleisti tūkstančius kartų daugiau negu reikia užpuolimui. Tik pagalvokime kiek reikia išleisti pinigų ir pastangų vien tik keleivius į lėktuvus tikrinant. O kur dar aukštų valstybės pareigūnų ir diplomatų apsauga?

★

Grįžtant prie Romos ir Vienos aerodromų užpuolimo... Atrodo, kad šiuos užpuolimus bus suorganizuavęs Abu Nidal, kuris vadovauja labai mažai, bet ryžtingai teroristų grupei. Prieš 10 metų jis patrau-

kė iš bendros palestiniečių PLO organizacijos, kaltindamas ją neveiklumu. BILD AM SONNTAG, sensacijas mėgstąs vokiečių savaitraštis, kuris kartais pasirodo turįs gerų informacijų iš žvalgybos sferų, praneša, kad Libijos valdovas Kadafi Nidal'ui per kelis paskutinius metus davęs po 13 mil. dol. per metus apmokėti jo teroristus Libijoje ir Jemene, tačiau kiti šaltiniai itaria, kad šie teroristai buvo apmokėti Irane ir atvyko per Damaską Sirijoje. Libijos žinių agentūra JANA užuolimus labai išgyrė, girdi tai buvusios heroiškos operacijos palikonių iš Sabra ir Shatila stovyklų Libane, kurių gyventojų dalį išpiovė krikščionys-falangistai Izraelio okupacijos metu. (Abu Nidal yra gimęs vienoje iš jų). Per Romos aerodromo užpuolimą 2 teroristus nušovė Izraelio agentai, saugą Izraelio orinio susisiekimo linijos būstinę, vieną — italų policininkas. Nepaisant to jie sugebėjo į laukiančius eilėje žmones numesti 3 rankines granatas ir paleisti 10 šūvių iš automatinų sovietų gamybos Kalašnikov rankinių kulkosvaidžių.

Amber Gintaro Galerija

505 East 185 Street • Euclid, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

PAVEIKSLŲ IRĖMAVIMAS

Didelis pasirinkimas medžio išdirbinių,
gintaro, įvairių MENO darbų.

GALERIJOS VALANDOS: Antradienį ir trečiadienį nuo 10:00 AM iki 5:00 PM., ketvirtadienį ir penktadienį nuo 3:00 PM iki 7:30 PM, šeštadienį nuo 10:00 AM iki 5:00 PM. Sekmadieniais ir pirmadieniais galerija uždaryta. Norintieji specialaus apžiūrėjimo — skambinkite tel. 531-3500.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Siekiama, kad Lietuvos problema būtų gyva...

Lietuvos Diplomatos šefo dr. S. A. Bačkio žodis į Lietuvą, pasakytas per Amerikos Balsą Naujųjų 1986 metų proga.

Brangūs Tautiečiai,

Nuoširdžiai sveikinu su Naujaisiais 1986 metais pavergtos tėvynės brolius ir seseris Lietuvos Diplomatines Tarnybos ir Lietuvos Pasiuntinybės Washingtono vardu.

Vakarų pasaulyje gyvenant lietuviai siekia, kad Lietuvos problema būtų gyva tarptautinėje plotmėje ir

laisvasis pasaulis žinotų mūsų tautos padėtį ir jos laisvės troškimą. Kaip visas pasaulis, taip ir mes norime taikos, bet suprantaime, kad skirtingų ideologijų nesutarimai žmoniškumo ir laisvės sąvokose trukdo jos realizavimui.

Su viltimi geresnės ateities, kuri atnešų laisvės prošvaistes, o ne priespaudą sutinkame Naujuosius 1986 Metus.

Mūsų tautos reikalais lietuvių veiksniai darė žygių 1985 metais Helsinkio Akto raidoje Ottawoje, Budapešte. Liepos 25-31 d. d. pasaulio spaudoje skambėjo Pabaltiečių Taikos ir Laisvės ryžto žygis Skandinavijoje. Baltijos Tribunolas Kopenhagoje liepos 25-26 d. d. prieš Sovietų Sąjungą baigėsi Kopenhagos Manifestu, kuriuo demokratinės vyriausybės buvo raginamos pasaulio forumuose kelti Sovietų okupacijos Pabaltijo kraštuose klausimą, reikalaujant laisvės ir nepriklausomybės Estijai, Latvijai ir Lietuvai. Jame buvo pareikšta, kad dabartinė padėtis Baltijos kraštuose kenkia taikos ir laisvės įgyvendinimui Europoje ir pasaulyje. Tie dalykai rodo, kad greta Prezidento Reagan paskelbtų proklamacijų, pagal JAV Kongreso jungtinių rezoliucijų autorizaciją ir prašymą, pareikštos mintys turi panašių atbalsių Europoje, Europos Parlamente, kur pateikiamos rezoliucijos apie Baltijos valstybes. Pabaltiečiai dėkingi yra Prezidentui Reagan už jo mintis esančias Pabaltijo Laisvės Dienos brizelio 14 proklamacijoje, kur pasakyta, kad Amerikos žmonės pritaria Pabaltijo tautų valstybinės nepriklausomybės troškimams ir remia jų teisę nuspręsti savo pačių likimą be svetimųjų kišimosi, ypačiai už pareiškimą, kur sakoma: "Per 45 metus Jungtinės Valstybės nepripažino

prievartinės Pabaltijo valstybių inkorporacijos į Sovietų Sąjungą ir tai nepripažins ir ateityje." Tokios JAV laikysenos ryškus faktas Lietuvos atžvilgiu yra pripažinimas 1985 metų gruodžio pradžioje naujai paskirto Lietuvos garbės generalinio konsulo Chicagoje.

JAV ir kitų kraštų spaudoje 1985 metais dažnai buvo straipsnių, priminančių Sovietų Sąjungos veiksmus. Pabaltijo kraštuose prasielenkiančius Maskvos tarptautiniams pasižadėjimams, apie ką Kremliaus delegatai taip pat patyrė Jungtinių Tautų organizacijos forumuose New Yorke, Ženevoje ir Helsinkio Akto raidoje Ottawoje, Budapešte.

Minint 37-tąją Pasaulinės žmogaus Teisių Deklaracijos sukaktį Prezidentas Reagan, skelbdamas Proklamaciją 5420, liečiančią Teisių Rinkinio Dieną, žmogaus Teisių Dieną ir Savaitę 1985 m. gruodžio 10 — paminėjo savo pasikalbėjimus su generaliniu sekretoriumi Gorbačiovu Ženevoje. Prezidentas Reagan pareiškė: "Rytų Europoje viltys ir aspiracijos milijonų žmonių yra gyvos už religijos laisvę, civilines teises, nežiūrint daugelio metų priespaudos. Mano susitikimuose su generaliniu sekretoriumi Gorbačiovu aš kalbėjau apie žmogaus teises ir aš aiškiai jam pasakiau, kad žmogaus teisės yra nuolatinis amerikiečių rūpestis..." "Nedarykite klaidos — žmogaus teisės ir toliau turės didelį efektą į JAV ir Sovietų santykius, nes tai yra esminis mūsų požiūris — į taiką. ... JAV niekuomet nesiliaus būti priešakyje kilnios kovos už žmogaus teises."

Ateinančių 1986 metų viduryje pramatytas yra Prezidento Reagan ir generalinio sekretoriaus Gorbačiovo susitikimas JAV-se, o 1986 metų lapkričio mėnesį Vienoje prasidės Helsinkio Akto peržiūra. Visi, kurie gina žmogaus teises ir pavergtųjų tautines aspiracijas darys žygių, kad Sovietų Sąjungos prasižengimai jos tarptautiniams pasižadėjimams būtų keliama aikštėn ir kad pavergtųjų skundai ir troškimai būtų priimami dėmesin.

Pasakytų minčių dvasioje, brangūs broliai ir brangiosios seserys, prasidedant Naujiesiems 1986 Metams — linkiu geriausios sėkmės ir stiprybės tautinių tradicijų, tautinio identiteto gyvybingumo išlaikyme, pagrįstame žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių idėjomis žmoniškumo ženklu.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Cicero Berwyn Fine Arts Council įteikia čekį už veiklą Liet. Vestuvių papročius, pastatytą Dainavos ansamblio su į talką atėjusiu Spindulio šokėjų grupe Iš kairės: Lucyna Migala, Evalyn Tauscher, Mėta Gabalienė, Danguolė Ilginytė ir Joan Curran.

Dainavai 40 metų...

(Atkelta iš 1 psl.)

čiai rėmėjai dr. Leonas ir Irena Kriaučeliūnai.

Pobūvi pradėjo, visus dalyvius pasveikino valdybos pirm. Mėta Gabalienė ir tolimesnį vadovavimą perdavė dr. Leonui Kriaučeliūnui. Pagerbti ilgamečiai Dainavos ansamblio nepavargstantieji nariai: Aleksas Smilga ir Albertas Stočkus, dalyvaujantieji nuo ansamblio įsisteigimo — 40 metų, Viktoras Žeronas, Jonas Paštukas ir Vytautas Radys po 35 m., Vanda Aleknienė — 29 m., Laima Vaičiūnienė — 28 m., Alfredas Urba — 27 m., Romas Puodžiūnas — 26 m., Bronė Stravinskienė ir Vytautas Jasinevičius po 20 m. ir kiti po mažiau. Visus pasveikino ir prisegė po gėlytę. Pagerbti mirusieji ansamblio vadovai — Bronius Jonušas, Stepas Sodeika ir Gasparas Velička. Po pagerbimo ir trumpo įvado, kun. J. Borevičius, SJ sukalbėjo maldą, o pirmininkė pakvietė vakarienei.

Po vakarienės, pobūvio vedėjas dr. L. Kriaučeliūnas pasveikino ansamblių 40 metų sukakties proga ir pasidžiaugė, kad moterims perėmus vadovybę, ansamblis grįžta į savo pirmąją paskirtį ir puoselėja lietuviškus papročius. Lietuviškų vestuvių parodymas amerikiečiams yra geras ženklas, kad ansamblis ir toliau rodys tik savų rašytojų sukurtus veikalus tautosakiniais pagrindais.

Ansamblių sveikino Fine Arts Council vardu Lucyna Migala, PLB valdybos vicepirm. švietimui Birutė Jasaitienė, spaudos darbuotojų — Vytautas Kasniūnas, Jaunimo centro pirm. Salomėja Endrijonienė, garbės narių — prof. Balys Vitkus, JAV LB Vidurio Vakarų apygardos pirm. Birutė Vinčašienė (buv. dainavietė), o Irena Kriaučeliūnienė įteikė šeimos dovanas ansamblio ilgamečiams nariams ir buv. vadovams — Aleksui Smilgai ir Albertui Stočkui.

Valdybos pirm. Mėta Gabalienė dėkojo globėjams Kriaučeliūnams už šias vašes, nuolatiniams rėmėjams Gradinskams ir Mickevičiams, visiems lietuviškų vestuvių pastatymo dalyviams ir talkininkams. Visiems buvo prisegtos gėlytės. Laišku sveikino buv. ansamblio dirigentas muzikas Petras Armonas.

Globėjams Irenai ir dr. Leonui Kriaučeliūnams visi sugiedojo Ilgiausių metų.

Dainavos ansamblio 40 metų veiklos sukaktis paminėta per kukliai, nes ansamblis vertas iškilmingo minėjimo. Per 40 metų Dainavos ansamblis perleido daug jaunimo, o ir dabar tebėra gyvas ir ruošiasi Lietuviškas vestuves pakartoti 1986 m. gegužės 11 d. Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje. Patartina išidėmėti šią datą ir dalyvauti spektaklyje, tuo labiau, kad ir vieta yra įprasta.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

nes tik nuo mūsų priklauso kiek esame pajėgūs ginti ok. Lietuvos bylą laisvajame pasaulyje.

Neužmirškime LIETUVOS LAISVĖS IŽDO pagerbdami savo artimųjų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI paremia ELTA biuletenių leidimą 6 kalbomis ir padeda skleisti informaciją apie tikrą padėtį ok. Lietuvoje.

Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.P. O. Box 21073
Woodhaven, N. Y. 11421

Stasys Backis

In the 14th and 15th centuries, Lithuania was a powerful European state with borders stretching from the Baltic to the Black Sea. Subsequent centuries of German and Russian occupation were followed by a brief period of independence after the first World War. But the Molotov-Von Ribbentrop pact between the Soviet Union and Germany paved the way for Soviet occupation of Lithuania and its neighboring Baltic States, Latvia and Estonia. Mass arrests and deportations followed and a program of Sovietization was begun. The United States, along with many other countries, never recognized the incorporation of the Baltic States into the Soviet Union, and issues an annual proclamation to that effect. Funds for the missions here are distributed each year from Baltic assets frozen at the time of the occupation.

At 79, Stasys Backis, who has not been back to his homeland in 46 years, is still vigorous and eloquent in defense of Lithuanian independence, language and culture. He joined the Lithuanian foreign service in 1930, and at the time of the invasion was serving in the legation in Paris, where he stayed until 1960, when he came to Washington. With a doctorate in international law from the University of Paris, Backis is a prolific writer on social and political issues and the author of the book "La Tragedie des Etats Baltes."

Although the Baltic States enjoy full diplomatic privileges here, their mission heads claim that since Ambassador Anatoliy Dobrynin became head of the diplomatic corps in 1979, they do not receive the normal notifications and correspondence that are part of the dean's communications with the rest of the corps.

Fiercely patriotic and anti-Communist, Lithuanians here gather regularly to keep their culture alive and to work at focusing public attention on the plight of the Baltic States.

Backis' son, a priest, is currently under-secretary of state for the Vatican.
SPOUSE: Ona Backis
LANGUAGES: Lithuanian, French and English
RELIGION: Catholic
ASSUMED HEAD OF LEGATION: January 1977
CHANCERY: 2622 16th St. NW 20009
TELEPHONE: 224-5860
NATIONAL HOLIDAY: Feb. 16

WASHINGTON DOSSIER/SEPTEMBER 1985

■ laiškai Dirvai

DAR APIE KALBOS IR STILIAUS VARGUS

Visada atidžiai sekama T. Klyga straipsnius Dirvoje apie mūsų kalbos vargus, priėjau išvada, kad kiekvienas, į spaudą rašantis asmuo, žurnalistas publicistas ar reporteris, turėtų ta skiltimi rimtai susidomėti. Jei T. Klygai akį rėžia LB anketos (kokios anketos? Nesu jos gavusi ir mačiusi) ir blogas linksnių vartojimas, tai dar labiau turėtų jo akis varginti vietovių reportažų pasibaisėtinas stilius. Štai viename mieste solistė "turi" koncertą, kitur "meninę programą atliko X kaipo akompanuotojas", "gegužinė buvo pavykusi gausiai atsilankiusiais svečiais". Įnagininko linksnis tapo mūsų reporterių sunkiai pagydoma liga, kad net "ūpas pakilo susidomėjimu". Žodžių tvarka sakinyje, logiškai tęsiant mintį, taip pat reikalinga taisyso. Viename straipsnyje prašoma "čekius išrašyti ir siųsti juos". Kodėl ne "juos siųsti"? Šeštadieninės mokyklos dabar jau ne "veikia", bet "dirbą"... Dar žvarbiau skamba pasakymas, kad "reikėjo vikriai suktis, kad aptarnavus svečius". Žodžiu, jau ir paprasti vientisiniai sakiniai darosi ne lietuviški, netaisyklingi tiek gramatkos, tiek sintaksės atžvilgiu.

Visiškos elegancijos stoka kai kuriuos reportažus daro vulgariai juokingus, rašant, kad "pasotinus buvo pradėta meninė programa". Reiškia, kūno maistu aprūpinus svečius, galima ir "menui" skirti vietos. Maistas, vaisės, kavutės ir skanūs mielių ponių pagaminti pyragai užima svarbią vietą mūsų spaudoje, nors, realiai pažvelgus į mūsų renginius, tam tikro tiesos elemento negalima paneigti. Visi renginiai, siūlantys tuos malonumus, sutraukia didelius būrius publikos, kuri vėliau, "pasisotinusi", nėra linkusi sotintis dvasiniu penu, ką teko pastebėti net ir Clevelando lietuvių dienų metu, kai pietų valgytojai nesiteikė persikelti į kitą salę, kurioje vyko meno paroda ir naujos knygos pristatymas.

Ir taip skaitome pranešimus su klaidomis apie "įdomias parodas", "turiningas paskaitas", nei vienu žodeliu nepaaiškinant, kuo buvo įdomi paroda ir apie ką kalbėjo prelegentas. Dabar jau turime "pagrindinius", kalbėtojus, pranešėjus ir inžinierius... Semantika... semantika... Kodėl niekada neminimi "šalutiniai"? Pagaliau, kodėl reikalingi tie "pagrindiniai"? Argi pranešėjų, paskaitininkų ar

tapybos laipsnių atžymėjimai nerandama tikslesnių išsireiškimų?

Kitoje vietoje (Draugas, lapkričio 15) rašoma: "kalbės apie tautinį auklėjimą mūsų mažųjų PLB mokslo konferencijoje). Ar PLB jau turi ir "savo mažuosius"? Ir dar mokslinėje konferencijoje! Dar kitur skaitau: "... prasidės rytinė sesija, KUR bus pažvelgta į..." Ar ne "kurioje bus..."? Ir taip toliau, ir taip toliau. Tokias nedovantinas klaidas daro ne vien reportažų rašytojai, bet ir jau išpopuliarėję žurnalistai. Kalbos klaidų klausimu reikia susirūpinti, kad ne grįžtume į tą patį lygį, kurį kadaise, atvykę į šį kraštą prieš kelis dešimtmečius, kritikavome, skaitydami vietinę lietuvių spaudą. Tada galima buvo pateisinti kalbos klaidas, atsižvelgiant į tai, kad dauguma tuometinių žurnalistų ir rašytojų buvo daugiausia savamoksliai, spaudą išlaikydami tik patriotinių jausmų ir geros valios dėka. Bet mūsų dabartinei rašto žmonių kartai, dar su gerais lietuviškais pagrindais, lituanistikos katedra, aukštaisiais lituanistikos kursais, įvairiais kalbos mokslo vadovėliais, pasiteisinimo nėra. Netikslu būtų kaltinti mūsų redaktorių, ir taip jau persikrovusių darbu, neturinčių pilną laiką dirbančių korektorių. Bet rašantieji galėtų rasti, kas jų kalbą taiso ir peržiūri, prieš siunčiant straipsnius į spaudą. Savanorių kalbos taisytojų būrelis ar net pavieniai asmenys galėtų čia ateiti į talką. Turime skaitytis dar ir su tuo faktu, kad vyresniuosius žurnalistus turės pakeisti jaunoji karta, neturinti gero lituanistikos pagrindo, todėl tokių savanorių paslaugos prie periodinių leidinių redakcijų turėtų būti propaguojamos ir aukštai vertinamos.

Žurnalistų Sąjunga, daugelį metų egzistuojanti kaip spaudos žmonės apjungianti organizacija, turėtų imtis iniciatyvos įvesti specialias "studijų savaites", sekant lituanistinių mokyklų pavyzdžiu. Programoje turėtų pirmauti lietuvių kalbos gryninimo klausimai. Turime dar pakankamai kalbos žinovų, kad paskaitininkus surasti nebūtų problemos, o spaudai ir patiems rašto žmonėms iš to būtų didelė nauda. Jei ir turime vieną, kitą leidinėlį tuo klausimu, tai vistiek gyvas žodis, diskusijos, konkretūs klausimai yra paprastesnis metodas, negu pasinaudojimas knyga, ypatingai įsitikinęs, kad jam ar jai tokia knyga nesanti reikalinga. Tokioje

Detroite ir Michigano valstijos Tautos Fondo atstovybė. Sėdi iš kairės: vicepirm. Mykolas Abarius, sekr. Lidija Mingėlienė, pirm. Eugenija Bulotienė, išd. Vladas Staškus. Stovi: narys Algirdas Vaitekaitis, sekr. Vincas Tamošiūnas, Ramovėnų atstovas Juozas Leščinskas ir narys Povilas Českus. Trūksta kortotekos vedėjos Danutės Petronienės. K. Sragausko nuotr.

studijų savaitėje turėtų dalyvauti ne vien pastovūs spaudos bendradarbiai, bet ir aspiruojantys reporteriai, vietinių žinučių rašytojai ir visi tie, kuriems plunksnos darbas yra įdomus ir aktualus. Juk turime sutikti su tuo faktu, kad ne kiekviena lietuviška kolonija turi žurnalistų, bet jų stoka negali pasmerkti vietovės veiklos visiškai anonimiškumui. Su gera valia ir organizacija tokios studijos yra įgyvendinamos. Čia ir jauniausioji karta — spaudos darbuotojų prieauglis turėtų būti kviečiamas ir skatinamas dalyvauti.

Aurelija Balašaitienė

TAUTOS FONDO PAREIŠKIMAS

Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos Biuletenyje no. 55, 1985. VIII. straipsnyje "Kodėl tik \$181,000", kalbant apie vieną lietuvių Fondą buvo per klaidą panaudotas Tautos Fondo vardas, ir to kito fondo tikslai, finansiniai ištekliai, lėšų investavimo metodai ir kt. priskirti Tautos Fondui.

T. F. susisieki su LKDS Biuleteniu atkreipdami dėmesį į šitą nemalonią klaidą ir buvo užtikrinti, kad ji bus artimiausioje ateityje ištaisyta.

Mūsų dideliame nusteblimui, Pasaulio Lietuvis, kuris tikrai turėtų būti geriau informuotas bent apie labiau žinomus lietuvių fondus, savo No. 10, 1985 m. spalio mėn. puslapy 35 žinutėje "Krikščionys Demokratai apie Tautos Fondą" persispausdino dalį straipsnelio ištiesai cituodami iš LKDS Biuletenio ir pridėdami savo komentarus.

Tautos Fondas kreipėsi į Pasaulio Lietuvių redaktorių p. Bronių Nainį atkreipdami jo dėmesį į tai, kad LKDS Biuletenyje buvo aiškiai padaryta klaida ir kad neteisingos informacijos sklaidymas pažeidžia Tautos Fondą, tinkamai nepasi-

tarnauja lietuvių visuomenei ir net kenkia "Pasaulio Lietuviui", kaip rimtam PLB žinių šaltiniui. T. Fondas gavo sekantį atsakymą iš p. Nainio; cituojame: "Tuos partinius pletkelius ir pamokslėlius gal geriau pasilaikykite sau ir rūpinkitės ne kam PL redaktorių, bet kam Jūs patys pasitarnaujate. b.n." Buvome tikrai nustebinti gerb. redaktoriaus tokio lygio atsakymu.

Pasaulio Lietuvis redaktorių turi neginčijamą teisę turėti savo nuomonę apie Tautos Fondą ir jo tikslus, bet sąmoningas sklaidymas aiškiai neteisingų ir galimai kenksmingų žinių apie Tautos Fondą yra jau visai kitas reikalas. Laisvajame pasaulyje organizacijos ir pavieniai asmenys yra net specialiais įstatymais nuo tokių pažeidimų apsaugojami. Šiuo atveju yra nuostolis ir lietuvių visuomenei,

kuri tikrai užsitarnauja būti tiksliau ir atsakomiau informuojama, ir pačiam Pasaulio Lietuviui, kurio informacija ateityje jau bus sunkiau pasitikėti.

Juozas Giedraitis
T. F. Valdybos
pirmininkas

**NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ**

**WANTED EXPERIENCED
PLASTIC EXTRUSION OPERATORS**
Prefer experienced in tubing and rod background. Salary commensurate with experience, excellent benefits. Steady work for qualified personnel. Rotating shifts.
Call 717-866-7571
or apply
T & S DENTAL & PLASTICS CO. INC.
52 W. King St.
Myerstown, Pa. 17067 (45-1)

AUTO MECHANIC
MUST BE EXPERIENCED. HIGH SALARY, MANY BENEFITS. APPLY
KOZAK'S AUTOCENTER
9602 Bustleton Ave.
PHILADELPHIA, PA. 19115
(215) 673-5500 (2-8)

Puikiausius kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. kroatuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489

KŪRYBA IR MOKSLAS

Vysk. Antanas Baranauskas

Poetiškasis jo 'Anykščių šilelis' ir kiti darbai

Kazmieras Barėnas

Antanas Baranauskas, būsimasis poetas ir vyskupas, gimė 1835 m. sausio 17 d. (ne 1831 m., kaip klaidingai nurodyta mūsų tame didžiajame žinyne — "Lietuvių enciklopedijoje"). Gimė Anykščiuose. Tėvai sunkiai vertėsi, tai ir Antanui iš mažens teko ne tik ganyti, bet ir kitokius ūkio darbus dirbti.

Linksma jis buvo vaikiukas ir mėgo ne tik dainuoti, bet ir pats kurti daineles. Kadangi turėjo prastą balsą, tai kaimynai jį pravardžiuodavo Jurkštu, Smalaūsiu. Į piemenų visokių pravardžiavimus jis sugebėdavo eilėmis atsikirsti.

Vėliau tas palinkimas eiliuoti visą gyvenimą lydėjo jį. Ne tik "Anykščių šilelį" juk parašė ar pluoštą dainų. Tėvams laiškus eilėmis rašydavo. Draugus ir vyresniusius įvairiomis progomis taip pat eilėmis pasveikindavo.

Labai gerbė ir brangino vyskupą Motiejų Valančių. Yra išlikę ir jam rašyti nemaži eiliuoti sveikinimai. Vienas jų pradedamas štai kaip:

Sveiks Tėve! Sveiks Piemuo
Žemaičių šalies,
Ganyk mus, rėdyk mus,
savo, avelės!

Iš tolimesnių to sveikinimo eilučių matyti, už ką Baranauskas brangina vyskupą:

Žemaičiai, Lietuva po
sparnu Tavo
Atėjo, pražydo ir vaisius
gavo:

Senolių, prabočių puikus
liežuvis,
Kad ne Tu gelbėjęs, būtų
pražuves.

— — —

O sužieduotinę Tavo
Bažnyčią
Aptaisai, apveizdi Kristaus
Vynyčioj.

Lenkiškai skaityti ir rašyti išmoko iš tėvo. Žiemos metu lankydavo parapinę mokyklą. Ugtelėjęs metus tarnavo Gelvonių klebonui. Jau šešiolikametį tėvas atsiėmė jį iš tos tarnybos ir atidavė į Rumšiškių raštininkų mokyklą, kurioje jis išmoko rusų kalbą ir kurią baigęs raštininkavo įvairiose vietose. Remdamasis nupirktu keturių klasių pažymėjimu, įstojo į Varnių kunigų seminariją. Kaip gabų jaunuolį, baigusį mokslus Varniuose, bažnytinė vadovybė išsiuntė jį į Petersburgo dvasinę akademiją, o paskui į Vakarų Europos katalikiškus universitetus.

Grižęs iš užsienio, keliolika metų profesoriavo Kauno kunigų seminarijoje. 1884 m. buvo paskirtas Žemaičių pavyskapiu, o 1897 m. Seinų vyskupu.

Mirė 1902 m. lapkričio 26 d. Seinuose ir ten palaidotas.

★★★

Maironis yra sakęs, kad jei nebūtų buvę Baranausko poezijos, tai nebūtų ir mūsų. Jo to pasakymo mintis yra, kad Baranausko poezija yra tasai stiprus pa-

grindas, ant kurio toliau vystėsi ir augo lietuvių poezija.

Iš tikro literatūros istorikai nurodo du tokius stulpus — Kristijoną Donelaitį ir Antaną Baranauską. Trečiasis jau būtų Maironis. Tame tarpe, aišku, buvo ir kitų poetų, kaip kad miške būna nemaža medžių, tačiau tik vienas kitas savo aukštumu ar gražumu išsiskiria ir yra tarytum pagrindiniai, atstovaujantieji visiems.

Dabar, minėdami poeto vyskupo Antano Baranausko 150 metų gimimo sukaktį, matome, kad Maironis buvo teisingas, šitaip iškeldamas jį. Matome, kad Baranauskas davė lietuvių literatūrai nemirtingą kūrinių, kuriuo pamažu išmoko žavėtis patys lietuviai ir kurio poetiniu grožiu, išsiverstusios į savo kalbas, gėrėsi ir kitos tautos. Tas pagrindinis jo kūrinys, "Anykščių šilelis" jau yra išverstas į anglų, rusų, vokiečių, lenkų, latvių, ukrainiečių ir net japonų kalbas. Kol tik lietuviai vieni jį tepažino, gal kartais atrodė, kad nėra ko per daug juo grožėtis. Mes juk kartais nusižeminę į kai kuriuos savųjų darbus žiūrime. Kas čia mes, rodos, tokie esame? Maža mūsų tauta, vargdienių tauta, tai ko verti ir jos vaikų darbai? O "Anykščių šilelį" štai dabar skaito jau ir didelės tautos. Kai kitos tautos pamatė, kas tai per grožybė, tai ir lietuviai stipriau susigriebė, kad vysk. A. Baranauskas mums davė pasaulinės reikšmės kūrinį, kuris tinka grožėtis visoms tautomis.

Tiesą sakant, Baranauskas tada dar nebuvo vyskupas, kai "Anykščių šilelį" ir kai kuriuos kitus poetiškus kūrinius parašė. Kai tą pagrindinį savo kūrinį rašė, tada jis dar tik mokėsi kunigų seminarijoje. Plačiai žinomas ir nuolat kartojamas motyvas, kodėl jis to darbo ėmėsi. Anuomet buvo labai populiarus Adomo Mickevičiaus poema "Ponas Tadas", kaip ir kiti to poeto kūriniai. Kunigų seminarijos profesorius prasitaręs, kad lietuvių kalba neįmanoma taip poetiškai pavaizduoti miško su visa kuo, kas jame yra, kaip tai padarė Mickevičius. Per porą vasaros atostogų Baranauskas ir parašė tą kūrinį apie

Vysk. Antanas Baranauskas

mišką, jo grožį ir reikšmę, kartu leisdamas uajusti, koks yra lietuvių ryšys su mišku. Žinoma, savo kūrinyje jis ne lenktynių ėjo su Mickevičium, bet sukūrė tokią poemą, kurioje miškas gyvena pagal lietuvių kaimiečio supratimą, pagal supoetintus jo jausmus, naudodamasis ir to paprasto žmogaus įprastu turtingu žodynu.

Mickevičiaus poemoje veikia ano meto, XIX amžiaus pradžios, ponija. Joje vaizduojami jos gyvenimas ir papročiai. Tai ir gamtos aprašymuose švysteli tasai ponijos žodynas, kuris iš paprastų kaimienių kilusiam Baranauskui, aišku, buvo svetimas. Pateikdamas grybų aprašymą, Mickevičius štai sako:

Spalvingos ūmėdės bekyša
prie lazdyno,
Lyg taurės kupinos įvairiaspalvio vyno.

Tik ponijai, aukštuomenei vinas buvo pažįstamas ir savas, o ne Baranauską išauginusiems anykštėnams. Dėl to "Anykščių šilelio" autorius tą patį grybą aptaria daug paprasčiau ir, sakytume, nuoširdžiau:

Čia rausvos, melsvos, pilkos
ūmėdės sutūpę.
Linksmutės, gražiai auga,
niekas jom nerūpi.

Sutūpusios jos ir, žiūrėkite, linksmutės — poetas ir jų padėtį nusako ir net nuotaiką.

Kaip tam paprastam lietuviui niekada nebūtų atėję į galvą grybą palyginti su vyno taure, taip jis nebūtų galėjęs pasakyti "O lapuos riešutai lyg perlų kekės švyti", nes perlo jis ne-

turėjo ir gal net niekada nematė. Stiklą — taip, koki nors lauko žerutį — taip, bet tik ne perlą.

Baranauskas taip pat mini lazdynus ir riešutus:

Šakoms kekes riešučiu
lazdynai iškėlę
Atokaitoj brandina.

Jei užsimename, jog Mickevičiaus ir Baranausko mišką vaizduojanti poetika nemaža kuo skiriasi, tai tik dėl to, kad iškeltume jų savitumą. Be kita ko, Mickevičiaus ta poema didelė, ir mišką jis pavaizduoja tik prabėgom. O Baranauskas visą savo kūrinį paskyrė miškui, panaudodamas tam didelę savo poetinę galią. Jis, be kita ko, ir vaizduoja mišką ne tą, kuris yra, bet jau buvusį, iš kurio liko tik kalnai keltuoti ir nuplikusios pakalnės. Taigi jis pateikia poetinę viziją to miško, kurio nebėr, bet kuris, sako, būdavo, net akį veria, dūšią linksmina ir už širdies tvaria. Būdavo ten į ką žiūrėti, ką užuosti, ko pasiklausyti ir ką pajusti. Toks yra Baranausko "Anykščių šilelio" pirmosios dalies planas.

Grybai, medžiai, krūmai — tai tasai miško pasaulis, kurį matai. Supoetintas jis, lyrišku jausmu persmelktas, kartais pavaizduojamas paprastais, kasdieniškais įvaizdžiais, kartais sumišęs su mitologiškais, pasakiškais. Voveruškos poetui ne auga, bet iš po samanų marškos sarmatlyvai kyši. Paliepęs po mišką išklotos, kiaulabudės pupso, ūmėdės sutūpusios, kazlėkai tartum kupkeliai kniūpsti, (Nukelta į 6 psl.)

RAŠINIŲ KONKURSAS JAUNIMUI

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga skelbia rašinių konkursą jaunimui. Temos — 1. KAIP VERTINTI TAUTYBĘ IŠEIVIJOJE, ir 2. TAUTINIAI HEROJAI IR JŲ ĮTAKĄ LIETUVYBĖJE.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga kviečia ir skatina visą lietuvišką jaunimą, iki 35 metų amžiaus, dalyvauti konkurse. Tema turi būti bent penkių (5) mašinėlė spausdintų puslapių. Lituanistinių mokyklų mokytojai, bei įvairių organizacijų vadovai yra prašomi paskatinti jaunimą rašyti anksčiau minėtom tautinėm temom.

Konkurse dalyvaujantiems bus skiriamos dvi premijos už geriausius rašinius —

I premija — \$500.00,

II premija — \$250.00.

Premijų paskirstymui, jury komisija bus sudaryta ir paskelbta vėliau.

Konkurso rašiniai turi būti prisiųsti iki 1986 m. vasario mėn. 15 d. (pašto atspaudas) sekančiu adresu: Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, Vida J. 12500 Pawnee Rd., Palos Park, Ill. 60464.

Baranauskas...

(Atkelta iš 5 psl.)

baravykas ant drūto koto,
lyg užklotas bliūdas palia-
votas. Kiekvienam suran-
damas atitinkamas vaizdin-
gas žodis ar palyginimas.
Kaipgi galėtum nesigėrėti
tais lietuviškai išradingais
vaizdais!

Ta poetinė stiprybė ir to-
liau pati vaizdi. Baranaus-
kui egliai (arba kadugiai)
kaip kvietkai po dirvonus ke-
re, karklai liūlančių pavers-
mių pabėgo pavėnė, putinai
krauju varva, serbentai pa-
liūnėmis kur nekus prie-
glaudą gavę, berželiai kaip
meldai Pašlavį apstoję.
Kiekvienas vis kitaip apta-
riamas, net, sakytume, lyg
sužmoginamas.

Visi, be abejo, esame
skaitę pasaką apie Eglę,
žalčių karalienę, ir žinome,
kas atsitiko su ja ir jos vai-
kais. Tai Baranauskas, su-
poetindamas miško me-
džius, susieja kelis jų kaip
tik su ta mitologiška pasa-
ka:

Čia visais lapais dreba
epušės nusgandę,
Kožnoj klaiką nekantrios
žalktyčios atrandi.
Čia ažuolai ir uosiai prie
eglių sustoję;
Lyg tartum čia žalktienė
patį apraudoję,
Kai pieno putas vietoj
kraujo puta plūdo,
Ir su vaikais iš savo
motiniško sūdo
Medžian gailysta virto —
pati egle tapo,
Jaunučiukus aptaisė vaikus
rūbais lapo.

Poetas prisiminė pasakos
pabaigą ir įkūnijo ją savo
apdainuojamame miške, kur
epušės dreba, ažuolai ir uo-
siai sustoję ir kaip tik prie
eglių, savo motinų, aptai-
siusių juos lapo rūbais.

Poetiškumu, bent man at-
rodo, visame kūrinyje la-
biausiai išsiskiria tasai ne-
paprastai gyvas, žaismin-
gas miško dienos "bylą"
vaizduojantis skyrius. "Kas
ten šlama?" "Kas ten treš-
ka?" "Kas ten taukši?"
"Kas mekena?" "Kas ten
šnibžda?" "Kas ten kal-
bas?" Jau vien patys tie
klausimai rodo didžiulį
įvairumą mūsų lietuviškos
kalbos, leidžiančios vaizdin-
gai vis kitaip nusakyti kiek-
vieno gyvio sujudėjimą ar
garsą. Taip pat matyti poe-
to pajėgumas pasinaudoti
dideliais liaudies kalbos tur-
tais. O atsakymai, kas ten ką
daro, beveik visi pradedami
žaismingu kartojimu **ėgi** ar
ė: E vilkas... skuodžią **ėgi**
linksmutė stirna per pušy-
ną **struoksi**. Visoki žvėreliai
ulioja, šnypščia ne gyvatė,
o **piktoji**, **teškėna** upelė
šventoji, **žąs**ys **gagena**,
starkus **klegena**, geutėlė **kė-
tojas**, kukuodama **verkia** ir
kvatojas. Taigi ir vėl rink-
tiniais žodžiais kiekvienas
gyvas padaras aptariamas.
Tarytum dar to žaismingo
gražumo neužtektų — poe-

tas išradingai šitaip pamėg-
džioja štai kukučio giesmę:
"Ką, ką, ką jums atnešti?
ką jūs kalbat niekus? Ką,
ką, ką, ką? ar grūdus? ar
muses? ar sliekus?"

Antrojo poemos dalyje
apdainuojamas žmogaus ry-
šys su mišku ir šilelio liki-
mas. Koks miškas senovės
laikais buvo ir ką jis lietu-
viui reiškė, gal plačiausiai
bus papasakojęs Simonas
Daukantas. Miškui, tegu ir
nebe tokiam neįžengiamam,
ir poetai ne vienas yra pa-
skyrę kūrinių. Ir Baranaus-
ko šilelis teigė ne tik "di-
džio patogumo, gražaus ra-
mumėlio", bet ir naudos.
Tik jį kažkas senovėje buvo
išskyręs. Kaip poetas užsi-
mena, "maž tikėjimą įvedęs
Jogaila išskynė, kad jau ne-
betarnautų dievaičiam tė-
vynė". Bet jis ataugo, se-
nųjų vis branginamas ir
tausojamas, kol užėjo sun-
kūs laikai ir pats miškas,
pagailęs žmonių, šuktelėjo:
Broliukai, ginkitės nuo bado!
Palaiminta toj ranka, kur
kirvį išrado!

Tai buvo ženklas, kad gali-
ma kirsti. Ir iškirto. Tačiau
naujoji karta ataugino jį.
Bet ir vėl, kai miškai buvo
perimti valdžios žinion, ši-
lelis buvo išskintas, tik "ke-
lios pušelės apykreivės li-
ko".

Baranauskas buvo nenu-
maldomas carizmo priešas,
ir tas jo poemoje vaizduo-
jamasis šilelio nuniokojim-
as reiškia čia carizmo
siautėjimą.

Jis dar parašė visą pluoštą
dainingų eilėraščių, ir
viename jų yra tas garsusis
posmas, kuriame poetas
šuktelė: "Kad tu, gude, ne-
sulauktum, ne taip, kaip tu
nori, bus". Dėl savo griež-
tos anticarinės laikysenos
jis ir į Sibirą būtų patekęs
sukilimo metu, bet tuo me-
tu užsienyje studijavo, ir
draugai atkalbėjo, kad ne-
skelbtų net ir savo parašyto
prosukiliminio atsisaukimo.

Parašė jis ir daugiau ei-
liuotų dalykų lietuvių ir
lenkų kalbomis, bet tie kiti
nebepasiekia poetinių aukš-
tumų.

Dabar gal truputėlį grįž-
kime atgal, būtent į aną
Maironio pasakymą, kad be
Baranausko nebūtų ir nau-
josios lietuvių poezijos. Kuo
gi Baranauskas toks didelis
poetas?

Iki Baranausko ne kažin
kiek lietuviai turėjo poetų,
ir retas jų sugebėjo susi-
rasti sau tikrai lietuvišką
pagrindą savo kūrybai. Sa-
vos literatūros neturėdama,
lietuvių inteligentija dau-
giausia maitinosi tuo, kas
lenkų buvo sukuriamas. Ir
tie lietuviai, kurie bandė ra-
šyti savo kalba, darė tai nu-
sižiūrėdami į lenkus. O Ba-
ranauskas susirado tikrą
kelį. Mokėjo jis ir lenkų
kalbą, be abejo, pažinojo ir
lenkų literatūrą. Bet, rašy-
damas lietuviams, sugebėjo
įsigilinti į savo tautos dva-

sines gelmes. O rašto kūry-
bai ko gi reikia? Aišku, kal-
bos, kurią per amžius kūrė
tauta. Kiekviena tauta turi
savo kalbą, kuri išreiškia
jos dvasią. Lietuviškai kiek-
vienas medis kitaip šlama,
negu kuria nors kita kalba,
paukštis kitaip gieda, žvė-
rys kitaip šokuoja. Net ir
kukutis vokiškai ar angliš-
kai tikrai savo vaikų ne-
klausia "Ką, ką, ką jums
atnešti? ką jūs kalbat nie-
kus". Ir volungė nesušunka
"Ieva, Ieva! neganyk po
pievą!"

Tuo keliu ėjo ir Bara-
nauskas ir Maironis ir eina
naujoji lietuvių literatūra.
Didieji ar didesnieji susira-
do savo kelią, vis remdamie-
si į tą kalbos dvasią, į tau-
tos paliktus kalbinius tur-
tus. Tačiau kai kas ir tą
ryškiųjų viena akim grįžte-
lėdavo ir į Baranauską. Štai
kad ir Antanas Miškinis, la-
bai savitas poetas, o jo ei-
lėraštyje "Nėra niekur"
kažkaip atskamba jo žemie-
tis vyskupas tegu ir tokiose
eilutėse:

Nėra niekur tokio miško,
kaip mūsiškis —
Ant pušelių, kaip varpeliai,
skamba šiškos.
Ir paukšteliai, kaip iš knygu,
pasakyčiau,
Kai sutupia palinguoti ant
šakyčių,
Tai suulba, tai sugieda,
suraliuoja,
Net palingauja girelė, ta
žalioji.

Savi žodžiai, savi skam-
besiai, bet ta pati visa ko
kilmė, ta pati dvasia. Net
ta pati tema.

Kai kada poetai grįžteli
atgal ir pasistengia savaip
perkrauti, kas kitų, pačių
didžiųjų, palikta. Mūsų ke-
turvėjininkai, arba lietuviš-
ki futuristai, ne vienas bu-
vo sustojęs ties Baranaus-
ku. Vienas jų, Juozas Žla-
bys-Žengė, savo poemą net
pavadino "Anykščių šilelis.
Nervuota poema". Žinoma,
jis vaizduoja joje jau savo
laikus su futbolu ir kitais
moderniais dalykais, bet
taip pat gyvai, vaizdingai
kaip ir nemirtingasis vys-
kupas:

Šile,
Šileli,
Ar girdžiate šilely?
Ar girdžiate,
Kurie
Hau-hau-hau,
Kurie
Bėkit, bėkit, bėkit!
Kurie
For-
Var-var-
Dai-dai-dai,
Kurie su Aušros Vartais!

Nesiimsime čia aiškinti,
kuo žengė skiriasi nuo Ba-
ranausko ir kaip jis savo
laikotarpį išreiškia. Tik pri-
minsime kitą keturvėjinin-
ką — Teofilį Tilvytį, kuris
"Anykščių šilelio" parodiją
parašė. Nuo didelių, matyt,
sunku atsitraukti, kaip nuo
magneto. Vieną posmą, kai
miškas buvo išskirstas, jis
taip baranauskiškai baigia:

Visa prapuolė, tik ant lauko
pliko
Vienas eigulis su urėdu liko.

Arba, įsiklausykite, kaip
Baranausko kūrinio stiliu-
mą, kai kurios neigiamybės ap-
dainuojamos:

Miškan, būdavo, eina, tai net
akį veria:
Girininkas medžioja, eigulis
pusbonkį geria,
Kad net, širdžiai apsalus,
nekartą dūmoji,
Kiba šilelį koks kipšas
apstojo?
Kur tik žiūri, vis gražu:
žalia, liekna, gryna,
Kur tik uostai, vis miela:
kyšiai nosį trina.
Kur tik klausai, vis linksma:
šlama, užia, siaudžia,
Kur tik eini, vis matai —
šamarlioką spaudžia.

Kas tik retkarčiais tepri-
simenama, tai kad vysk. A.
Baranauskas dar buvo įžy-
mus, tiesiog pirmasis lietu-
vis kalbininkas, nemaža pa-
sadarbavęs toje srityje. Vi-
sas būrys rusų ir vokiečių
kalbininkų jo laikais yra do-
mėjusi ir lietuvių kalba, ku-
ri būtina lyginamosios kal-
botyros mokslui. Baranaus-
kas užmezgė ir palaikė ryšį
su jais ir aiškinosi kalbos
dalykus. Susidomėti kalba
gal jį iš pradžių bus paska-
tinęs praktiškas reikalas:
mat jis ėmėsi kunigų semi-
narijoje dėstyti lietuvių
kalbą, neturėdamas jokių
vadovėlių ir paruoštų gra-
matikų. Pačiam teko tyri-
nėti ir darytis išvadas. Tai
jis ir tyrė, užsienio kalbi-
ninkams teikė kalbinę me-
džiagą, su jais aiškinosi kai
kuriuos dėsnius. Tyrė ir
kartais klydo. Kai kurias
klaidas pajėgė išsiaiškinti
su savo mokiniu Kazimeru
Jaunium. Kaip lietuviai kal-
bininkai dabar sako, dau-
giausia jis nusipelnė tar-
mių mokslui-dialektologijai.
Dabartiniai kalbininkai ši
tą praplėtė, kai ką pataisė,
bet to mokslo pagrindus da-
vė Baranauskas.

Kalbininkai taip pat pri-
mena, kad Baranauskas yra
palikęs ir ligi šiol vartoja-
mus kai kuriuos kalbinės
srities terminus. Žodžiai
**balsis, būdvardis, dvibalsis,
raidė, rašyba, sakiny-
skaitvardis, taisyklė, tarmė,
žodynas** yra Baranausko pa-
likimas. Net ir tada, kai jau
buvo stipriai pasidavęs len-
kų kultūros įtakai, vis rū-
pinosi, kad lietuviams būtų
gražinta spauda ir kad lie-
tuvių rašomoji kalba būtų
ko gryniausia. Ir pats lietu-
vių kalba jau ir į senatvę
rašė giesmes ir atsidėjęs

vertė Bibliją, nors to dide-
lio darbo jau nebespėjo
baigti.

Giesmių nemaža jis para-
šė. Kai kurios jų ir šiandien
tebegiedamos, gal tik šen-
ten pakeitus kokį nebevar-
tojamą žodį kitu.

Linksma diena mums
prašvito,
Visi troškom džiaugsmo šito:
Kėlės Kristus, smertis krito!
Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja! —
turbūt visi yra girdėję ir
gal giedoję, tik dabar jau
nebe smertis, bet mirtis kri-
to giesmėje.

Ausyse turbūt ne kaip
kokia naujiena, bet kaip pa-
žįstamas dalykas nuskam-
bės štai ir kita giesmė, ku-
rios pirmasis posmas yra

Sveika Marija,
Dangaus lelija,
Mielaširdinga
Ir maloninga!
Išvaduok žmones,
Varguose skęstančius.

Domėjosi jis ir matema-
tika nuo jaunų dienų. Daug
laiko jai paskyrė, tapęs že-
maičių pavyskupu. Spren-
dė ir sudarinėjo uždavinius,
tuo patenkindamas savo po-
linkį, bet matematikos
mokslui nedavė jokio indė-
lio. Tiesa, šį tą paliko, bū-
tent, pluoštą ir ligi šiol nau-
dojamų terminų. Lietuvos
mokyklose ir tada, kai mes,
dabartiniai seniai, ten mo-
kėmės, ir dabar matemati-
kos pamokose tebevartojami
jo sudaryti šie žodžiai:
**trikampis, daugiakampis,
smailas kampas, plotas, erd-
vė, linija, kvadratas, kubas**.
Dar keletas kitų jo vartotų
terminų vėliau buvo šiek
tik pakeisti.

Be kita ko, reikia pasa-
kyti, kad Lietuvoje dabar
Baranauskas per daug ne-
skriaudžiamas, žinoma, kiek
ten jų "ribotumas" leidžia.
Naujais leidimais kartoja-
mas "Anykščių šilelis", o
1970 m. dviem tomis buvo
išleisti jo raštai. Ten iš-
spausdinti net ir lenkiški
tekstai ir jų vertimai. Deja,
sakyti, kad ten atspausdinti
visi jo raštai, nebūtų visa
tiesa. Tasai dabartinis so-
vietinis "ribotumas" ne-
leido į tuos toms įdėti
ciklo "Kelionė Petabur-
kan". Kuo to ciklo eilėraš-
čiai gąsdina? Galbūt la-
biausiai cenzoriai bus išsi-
gandę šio cariniu šešėliu at-
šviečiančio eilėraščio, ypač
jo paskutinio posmo:

Kad tu, gude, nesulauktum —
Ne taip, kaip tu nori,
Bus, kaip Dievas duos ne tavo
Priesakai nedori.

K. Barėnas

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR
PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome
kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius. dedame po
stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat
atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

Perrinkti Lietuvių Fondo vadovai

Antanas Juodvalkis

Lietuvių Fondo valdyba, vadovaujama dr. Antano Razmos, paruošė ir išsiuntinėjo visiems LF nariams šventinius sveikinius su informacija apie veikiančius aukotojų vardu fondus, įnešus didesnę 3,000 dol. auką, palūkanos gali būti skiriamos aukotojų nurodytiems tikslams. Šių fondų suma jau yra pasiekusi arti pusės milijono dol. Gaunamos pajamos skiriamos aukotojų nurodytiems tikslams, daugiausiai lietuvių studentų stipendijoms. Lituanistiką studijuojantieji ir lietuviškoj veikloj dalyvaujantieji, visada turi pirmenybę, skirstant stipendijas iš bendrųjų fondų.

Taip pat, paruoštos ir išsiuntinės magnetinės juostos visoms žinomoms lietuviškų laidų radijo valandėlėms su šventiniu "kiškio pyragu". Juostas įkalbėjo Lietuvių Fondo didieji: tarybos pirm. Povilas Kilius, valdybos pirm. dr. Antanas Razma ir Pelnos skirstymo komisijos pirm. Stasys Baras. Iš 1985 metų pelno lietuviškąją spaudą ir radijo laidas, Lietuvių Fondas parėmė 15,000 dolerių suma. Tai didelė vienkartinė LB metinė parama lietuviškai spaudai ir radijui.

Lietuvių Fondo vadovybė pasveikino radijų laidų vedėjus ir klausytojus su šv. Kalėdom ir Naujaisiais. 1986 metais, palinkėdama sėkmės ir ištvermės lietuvių išlaikymo darbe. Girimas gyvas lietuviškas žo-

dis, stebėtinai jautriai veikia į klausytoją. LF labai vertina lietuviškas radijo laidas ir spaudą.

LF tarybos posėdis

Lietuvių Fondo tarybos posėdis įvyko 1985. XII. 13 d. savoje būstinėje, 3001 West 59th St., Chicago, Ill. Posėdį vedė tarybos pirm. P. Kilius, o sekretoriavo reikalų vedėja Alė Steponavičienė. Posėdyje dalyvavo visi arčiau gyvenantieji tarybos nariai (15 iš 18), visi kontrolės komisijos nariai ir valdybos nariai.

Tarybos pirm. P. Kilius, pradėdamas posėdį pasveikino naująjį garbės generalinį konsulą Vaclovą Kleizą ir palinkėjo sėkmingai atstovauti lietuvių interesus politiniuose sukūriuose. Generalinei konsulei Juzei Daužvardienei padėkojo už ilgametį ir sėkmingą lietuvių atstovavimą diplomatinėje tarnyboj.

Kaip paprastai, pranešimus padarė tarybos, valdybos ir visų komisijų pirmininkai. Tarybos pirm. P. Kilius pasidžiaugė nuolatiniu aukų plaukimu, dėkojo valdybai už pavyzdinį tvarkomus Lietuvių Fondo reikalus, rūpestingai vedamą informaciją. Pranešė apie Lito bendrovės laišką-pasiūlymą jungtis į Lemonte įsigytą nuosavybę ir investuoti bent 500,000 dol. Lietuvių Fondo kapitalo. Laiškas-pasiūlymas perduotas finansų komisijai pastudi-

Dalis Lietuvių Fondo tarybos ir valdybos narių. Iš kairės: finansų komisijos narys dr. F. Kaunas, valdybos pirm. dr. A. Razma, tarybos pirm. P. Kilius, vajų komisijos pirm. M. Remienė, finansų komisijos pirm. J. Vaznelis, Liet. dailiojo meno instituto pirm. dr. G. Balukas ir informacijos komisijos pirm. A. Juodvalkis. J. Tamulaitis nuotr.

juoti ir savo nuomonę pranešti kitam tarybos posėdžiui. Pasiūlymas yra bendro pobūdžio ir reikalingas daugelio klausimų išsiaiškinimo.

Valdybos pirm. dr. A. Razma paaiškino, kad iki gruodžio 1 d. pagr. kapitalas paaugo 180,000 dol. ir pasiekė 3,282,000 dol., įstojo 114 naujų narių ir dabar yra 5674 nariai. Didesnių lietuvių vietovių įgaliotiniai ar komitetai vykdo vėjus ir ruošia pokylius. Į Los Angeles ruošiamą vėjus pokylį, vyksta valdybos pirm. pavad. Marija Remienė.

Finansų komisijos pirm. Jonas Vaznelis informavo apie pusės milijono dol. perinvestavimą į sertifikatus, kurių terminai buvo pasibaigę. Pinigų laikymas sertifikatuose irgi sudaro problemą, nes viename banke ar taupymo-skolinimo bendrovėje, tegalima laikyti tik 100.000 dol. nes tiek yra andrausta federal. valdžios agentūroje. Pinigus reikia investuoti į 20 vietų ir žiūrėti, kad jie būtų saugūs bei duotų aukščiausias mokamas palūkanas. Bendrovių akcijos yra labai iškilusios ir rinkos vertė gerokai praneša knygine vertę. Lietuvių Fondo vertybiniu popierių agentūra GRAYBILL atsikratė mažiau pelningais vertybiniais popieriais ir perėjo į pelningesnius.

Pelnos skirstymo komisijos pirm. Stasys Baras pateikė išvadą, apie praeitą tarybos posėdyje svarstytas pelno skirstymo gaires. Tarybos priimtose gairėse bus nusiųstos JAV LB Krašto valdybai susipažinti ir pateikti savo nuomonę.

LFPS komisijai prašymai paduodami iki kovo 15 d. Laikas vienu mėnesiu sutrumpintas, kad liktų daugiau laiko susipažinimui ir svarstymui. Įsidėmėtina norintiems gauti Lietuvių Fondo paramą. Prašymų formos gaunamos Lietuvių Fondo būstinėje: 3001 W. 59th St., Chicago, Ill. 60629, telef. (312) 471-3900.

Palikimų komisijos pirm. dr. Kazys Ambrozaitis pranešė, kad komisija turėjo posėdį, kuriame dalyvavo ir advokatė Daina Kojelytė, naudingai prisidėjusi aiškindama teisinius klausimus. Dėl testamentų vykdytojų nerūpestingumo ar kitų priežasčių, yra užkliuvusių palikimų, reikalaujančių griežtesnės akcijos. Komisija savo rekomendacijas pateikė valdybai, kuri savo ruožtu kalbės su L. Fondo teisiniais patarėjais.

Lietuvių dailiojo meno instituto pirm. dr. G. Balukas, papasakojo apie trijų organizacijų pasiektą susitarimą, steigti Lietuvių dailės muziejų, kuriame rastų prieglaudą turimi dailės darbai ir kitų lietuvių dailininkų meno rinkiniai. Sutarusios institucijos ir toliau savo veiklą vykdo, kaip iki šiol, o į muziejų jungiasi su turimais įnašais. Lietuvių Fondo interesai ir toliau lieka apsaugoti įstatais numatyta tvarka. Pasiūlymą, kad LF valdyba šių metų narių sveikinimui panaudojo M. V. Dobužinskio 1933 m. darbą — Kryžiai prie bažnyčios.

Daina Kojelytė painformavo apie VLIKO seimą, įvykusį XII. 7-8 d. d. St. Petersburg, Fla. Visi pranešimai išklausyti, išdiskutuoti ir priimti. Kadenciją baigiantieji LF vadovybės nariai: tarybos pirm. Povilas Kilius, tarybos sekretorė Daina Kojelytė ir valdybos pirm. dr. Antanas Razma, nominacijų komisijai pasiūlius, vienbalsiai perrinkti dar vieniems metams.

Lietuvių Fondo taryba laikosi nusistovėjusios tvarkos, kad tose pačiose pareigose tas pats asmuo nebūtų ilgiau, kaip tris metus. Norima išvengti vieno asmens įtakos išsigalėjimo kaip dažnokai kai kuriose organizacijose praktikuojama.

Lietuvių Fondo metinis narių suvažiavimas nutarta šaukti 1986 m. balandžio 12 d. Jaunimo centre, Chicagoje.

Jau dabar prašoma ruošti metiniam narių suvažiavimui ir jame dalyvauti.

MIRĖ KAZYS BARZDUKAS

A. A. Kazys Barzdukas
J. Tamulaitis nuotr.

Lietuvių Fondo buvęs reikalų vedėjas ir ilgametis išdininkas Kazys Barzdukas, širdies priepuolio ištiktas, staiga mirė 1985 m. gruodžio 22 d. savo namuose, sulaukęs 77 metų amžiaus. Jis buvo veiklus Lietuvių Fonde, Lietuvių Bendruomenėje ir ateitininkuose, dainavo Dainavos ansamblyje ir švč. Marijos Gimimo (Marquette Parko) parapijos choruose.

Buvo darbštus ir pareiagingas iki paskutinės minutės, nesėdėjo už garbės stalo, bet dirbo visokią lietuvišką darbą be garsinimosi ir reklamos. Turėjo tvirtą savo pasaulėžiūrą, bet gerbė ir kitų nuomonę.

ST. PETERSBURG BEACH, FLORIDOJE

prieinama kaina parduodamas erdvus 1 miegamo Condominium, antrame aukšte, patogioje vietoje prie krautuvų, miesto paplūdimio ir susisiekimo.

Tel. (813) 360-0901

(2-4)

PRINTERS

Expanding business forms manufacturer has an immediate opening for experienced Web Offset Forms Pressmen, second and third shifts. Full benefits and more. EOE. Contact: Bob Blauok at 313-547-6910. TOTAL BUSINESS SYSTEMS, 1341 Wanda, Ferndale, Mich. 48220. (481)

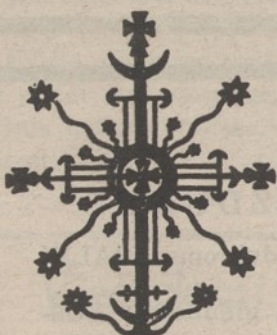
DOVANŲ PARDUOTUVĖ

PATRIA

2649 West 71st Street,
Chicago, Ill. 60629

Gintarai, tautodailė, laikrodžiai, brangenybės, TV, elektronika, pardavimas ir taisymas.

Savininkai Fr. ir A. Šlutai,
telef. (312) 778-2100

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Tik vardas paliko...

Senųjų prūsų likimas savitai pavaizduotas

Dr. J. Jakštas

I

Kiekviena karta rašo savo istoriją. Beveik banališkai kartojama tiesa, kad istorija, suprasta kaip mokslas apie jį, t. y. istorija. Laiks nuo laiko ji turi būti atnaujinta, t. y. pritaikyta slenkančiam gyvenimui. Tuo būdu perrašinėjamos istorijos valstybių, tautų, įvairių sričių ir visokių visuomeninių struktūrų. Kiekvienoje rašomoje istorijoje slypi dabartis, atseit, vyraujančios idėjos, sėkiamieji gyvenimo tikslai, tendencijos.

Kaip praeitis ir dabartis jungiasi istorijoje, pavyzdį teikia Vokiečių ordino istorija, kaip ją vaizdavo vokiečiai istorikai. Jiems jis buvo ypatingas istorinis veiksnys. Įsisteigęs Palestinoje (1190) kryžiaus karų metu pradžioje savo tautiečiams kryžininkams ligonims slaugyti, vėliau virto karišku ordinu. Kaip kariškas ordinas pradžioje gavo nuosavybes Italijoje ir Vokietijoje ir vėliau (1231) didžiojo magistro Hermano Zalcos sumanumu įsikūrė lenkų-prūsų krašte su paskirtimi kovojant krikštyti pagonis prūsus.

Iš tikrųjų Ordinas pradėjo kurti vokišką koloniją tarp prūsų ir lenkų. Kolonija tvirtėjo remiama visos Vakarų Europos, ypač Vokietijos ir ilgainiui išaugo į Prūsijos valstybę, pirma

susijungusi su Brandenburgo kurfiurstija. Prūsija perviršijo kitas gausias vokiškas valstybes. O kai įsikūrė Reichas (1871), jos karalius tapo imperatorius ir Prūsija vadovaujančia Reicho dalimi. Prūsijos karalystė sudarė Reicho kamieną.

Kadangi Reichas išaugo iš Kryžiuočių ordino branduolio, tai jos istorija vis traukė vokiečių istorikų dėmesį. Bažnytinės viduramžinės ideologijos laikais Ordinas laikytas krikščionybės ir vokietybės skleidėju Prūsijoje ir tuo jis vertinas. Kitaip žiūrėjo į Vokiečių ordiną švietimo ideologijos autorius, nuostabaus veikumo ir nepaprastai gausus rašytojas ir istorikas Augustas Kotzebue. Jis parašė didelę senesnių prūsų istoriją (1808). Kotzebue kaip švietėjas nerodė pagarbos Ordinui, jį net niekino. Jo istorija netiko vokiečiams po Napoleono karų, kada suklestėjo romantizmas ir kartu kilstelėjo nacionalizmas. Jo poveikyje kilo susidomėjimas vokiška praeitimi, vokiška viduramžių imperija ir ypač Kryžiuočių ordinu. Prie pakitėjusios laiko dvasios derinosi ir pažiūros į juos. Kilo jiems skirtos naujos istorijos reikalas. Ją ėmėsi rašyti Jonas Voigtas nuo 1823. Ilgai rašęs prirašė net 9 tomus Kryžiuočių ordino istorijos iki 1925, t. y. iki

jų valstybės galo priėmus didžiajam magistrui Liuterio mokslą. Voigtas rašė žvelgdamas į Kryžiuočių nuopelnus kraštui ir protarpiais kritikavo Kotzebue dėl jo prieš Ordiną nukreiptų pastabų. Voigto sukurtas Kryžiuočių praeities vaizdas paliko pamokamas vokiečiams. Ėmė rodytis jų istorijos leidiniai. Romantinės dvasios paveikti vokiečiai atstatė seną Marienburgo pilį, virtusią griuvėsiais nuo XV a., kai pats didysis magistras buvo priverstas apieiti ją ir į Karaliaučių persikelti. Pasiųstengta atstatyti ją visai tokią, kokia ji buvo Ordino metu... Prie jos atstatymo moksliniu patarėju tarnavo istorikas Voigtas.

Būdingas Voigto sukurtas Kryžiuočių vaizdo sekimas buvo labai žymaus Prūsijos istoriko H. Treitschkes veikaliukas "Vokiškas ordino kraštas Prūsija" (1862). Kaip knygos pavadinimas rodo, autorius pabrėžė krašto vokiškumą ir jo pagrindinę dėstymo temą buvo vokietinimas asimiliuojant pirmąsias gyventojus. Veikalas baigiamas išvada: "Po amžių šis pasienio kraštas įėjo į vokiečių tautos bendruomenę, kad taptų artimai, kaip niekuomet, sujungtas su didele tėvyne".

Taip rašė istorikas dar prieš Reicho įsikūrimą. Įkurtame Reiche Kryžiuočių ordinui ir jo buvusiai koloninei valstybei rodytas ypatingas dėmesys. Vokiečiam ji tapo vokiška provincija ir pradėta nevoliečių germanizacija. Tai gavo pajusti mažosios Lietuvos lietuviai nuo Bismarko laikų.

Buvusio Kryžiuočių ordino krašto vokiečiųėjimas dėl vokiškos kolonizacijos pasidarė vokiečiams mėgiama tema dar prieš Pirmąjį karą. O po jo, kai jie neteko to krašto dalies (koridoriaus su Dancigu ir Klaipėdos krašto) jų dėmesys jam dar paaugo. Kaip tik tuo metu žinomas istorikas Karolius Hampe išleido mažą knygutę "Trauka į Rytus — Vokiečių tautos žygdarbis". Populiariai parašyta knygutė susilaukė daug leidimų. Joje ir Vokiečių ordinui ir jo vokietinimo politikai parodytas ypatingas dėmesys. Jis reikštas ir paskutiniame nacionalsocializmo laikmetyje. Štai du Karaliaučiaus istorikai, Maschke ir Kasiske 1942 išleistoje knygelėje "Vokiečių riterių ordinas" rašė: "Ordino mintis išsižadėti savęs idėjai ir jai be-

atodairos aukotis vėl gyva šiandieną ir neša nacionalsocializme gražiausius vaisius".

Antrojo karo, griuvėsiai palaidojo tūkstančiui metų kurtą Reichą. Jie užvertė ir Vokiečių ordino praskintą kelią į rytus. Kai istorija yra ne tik praeities, bet siųs ir su dabartimi mokslas, tai su revoliuciniu Vokietijos perversmu atsivertė kitas ir labai originalus Kryžiuočių ordino istorijos lapas. Jo pradininkas Karaliaučiaus kilimo autorius Henrikas Gerlachas, parašęs (1972?) veikaliuką "Nur der Name blieb. Glanz und Untergang der alten Preussen".

H. Gerlachas (gim. 1908), išėjęs filologijos mokslus studijuodamas ne viename universitete, mokė Rytprūsų aukštesnėse mokyklose, jų tarpe ir Tilžėje. Karui prasidėjus (1939) buvo

pašauktas į karo tarnybą. Kariavo įvairiuose kraštuose ir paskutinį laiką Sovietijoje, kur su VI armija pakliuvo į nelaisvę. Matyt nacionalsocializmas nebuvo patraukęs jo, kad nelaisvėje prisidėjo prie belaisvių karininkų, vadovautų generolo von Seydlitz, ir dar bendradarbiavo jo laikraštyje "Freies Deutschland", leistame, be abejo, su Sovietų leidimu. Jis net įėjo į karininkų grupės komitetą. Po trejų metų, kaip sakoma biografijoje, užsitraukė Sovietų nemalonę ir buvo laikomas karo belaisviu ir visokiems darbams siuntinėtas... 1950 buvo paleistas vakarų Berlyne iš nelaisvės ir vėl ėmėsi mokytojo darbo. Drauge atsidėjo ir kūrybai. Tarp kitų kūrinių parašė minėtą senųjų prūsų istoriją.

(Bus daugiau)

A. A.

ADELEI MOCKAPETRIENEI

mirus, dukrai BIRUTEI JUODENIENEI ir

šeimai reiškiu nuoširdžią užuojautą.

Kostas Naudžius

Skyriaus nariui

SIMONUI KONTRIMUI

mirus, jo žmonai JADVYGAI, sūnui RIČAR-

DUI ir jo visai šeimai reiškiamo užuojautą.

ALT S-gos Daytona Beach
ir Apylinkių Skyrius

Florida

A. + A.

ALFONSUI STEPONAVIČIUI

mirus, žmonai p. ERIKAI ir STEPŲ-STEPO-

NAVIČIŲ šeimos artimiesiems reiškiamo

nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Jadvyga Gečiauskienė
Teresė ir Algimantas Gečiai

A. + A.

VLADUI BUBLIUI

mirus, žmonai p. STASEI, sūnums ALGIMANTUI ir ROMUI, JAV LB Tarybos ir Garbės Teismo nariui, marčioms BIRUTEI ir INGRIDAI, LB Kultūros Tarybos pirmininkei, vaikaičiams ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia.

JAV LB XI-sios Tarybos JAV LB Krašto
Prezidiumas Valdyba

A. A.

KAZIUI BARZDUKUI

mirus, žmonai IRENAI, dukroms: DALEI ir JŪRATEI su šeimomis, giminėms: AUŠRAI BABICKIENEI, ARVYDUI ir GYČIUI BARZDUKAMS, jų šeimoms ir artimiesiems gilią užuojautą reiškiamo.

Čiurlionio Ansamblis

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

Jaunimo Centro narių metinis susirinkimas

Jaunimo centrą, Chicagoje, pastatė tėvai jėzuitai, remiami lietuvių visuomenės ir daugiau 20 metų jį išlaikė, leisdami naudotis lietuvių organizacijoms už minimalų atlyginimą. Sumažėjus tėvų jėzuitų skaičiui ir norėdami daugiau laiko skirti pastoraciniam darbui bei lietuvių jaunimo auklėjimui, jaunimo centro administravimą perleido pasauliečių sudarytai tarybai. Pagal veikiančius nustatus, Jaunimo centro nariais gali būti privatus asmenys ir organizacijos, sumokėjusios nustatytą metinį mokestį. Jaunimo centro narių susirinkimai šaukiami bent vieną kartą metuose.

Metinis narių susirinkimas įvyko 1985 m. gruodžio 15 d., savo patalpų apatinėje salėje. Susirinkimą atidarė ir jį vedė tarybos pirm. dr. Jonas Račkauskas. Kun. Juozas Vaišnys sukalbėjo maldą ir padėjo valdybai už Jaunimo centro administravimą ir gerą priežiūrą. Tarybos vardu dr. Jonas Račkauskas padėjo valdyboms, ypač jų pirmininkams: buv. pirm. Irenai Kriaučeliūnienei ir esamai — Salomėjai Endrijonienėi, už jų rūpestį ir pastangas, tvarkant Jaunimo centrą. Valdybos pirm. Salomėja Endrijonienė supažindino su bendra Jaunimo centro ūkiškai padėtimi ir jo išlaikymo sunkumais.

Jaunimo centre veikia Dariaus-Girėno lit. pradžios mokykla, Chicago lit. aukštesnioji mokykla, Pedagoginis lit. institutas, Studijų ir tyrimų centras su biblioteka bei archyvais. Čia prieigobūna Čiurlionio galerija, Dailiojo meno institutas, PLB valdybos būstinė, Laisvės kovų muziejus ir kt. Čia repetuoja tautinių šokių jaunimas, chorai, vyksta Kaziuko mūgės, vestuvės ir kitokie įvykiai. Čia vyko tautinio auklėjimo mokslinė konferencija, V-sis mokslo ir kūrybos simpoziumas bei kiti didesni ar mažesni įvykiai. Viena žodžiu, Jaunimo centras yra pilnai išnaudojamas, o kartais net perkrautas, tik finansiškai sunkiai išsiver-

čia, nes jo naudotojai yra neturtingi ir patys išsilaiko iš visuomenės aukų. Didelė finansinė parama yra narių mokesčiai. Stengiamasi verbuoti naujus narius ir didinti jų skaičių. Jei būtų įmanoma narių skaičių pakelti bent iki 1000, tai jų mokesčiai sudarytų 20,000 dol. ir būtų didelis pajamų šaltinis.

Prie Jaunimo centro veikia moterų klubas, kurio finansinė parama yra labai reikalinga. Moterų klubui taip pat pirmininkauja Salomėja Endrijonienė, kuri ir pateikė klubo veiklos pranešimą. Klubas narės veda krautuvėlę, talkina organizacijų rengiamoms vakarėnėms, paruošdamos kavą ir užkandžius. Įdėtu darbu gautas pajamas sunaudoja Jaunimo centro pagramumui, reikalingų reikmenų įgijimui ir net saugumo išlaidoms apmokėti. Jaunimo centro klubo kelių ar kelio likos moterų savanoriška talka labai daug prisideda prie Jaunimo centro išlaikymo.

Jaunimo centro įrengimai yra pasenę ir susidėvėję, reikalingi nuolatinių pataisymų, pagerinimų. Kiek lėšos leidžia, stengiamasi tvarkyti, gerinti. Žiemos metu daug rūpesčių sukelia dažnas šildymo sistemos gedimas ir didelės šildymo išlaidos.

Išdininkė Gražina Misevičiūtė pateikė 1984-1985 metų finansinę apyskaitą. Pajamų turėta 68,000 dol., o išlaidų 81,000 dol. Nedateklus padengtas iš perimto likučio. 1985-86 metų samata siekia 90,000 dol. Nors samatoje numatytos pajamos ir išlaidos subalansuotos, bet numatyta stambi aukų pozicija, kurią sunku bus įvykdyti.

Revizijos komisijos vardu aktą perskaitė Juozas Masilionis (kiti nariai Nijolė Mackevičienė ir Dalia Dundzilionienė). Išlaidos ir pajamos pateisintos ir siūlė priimti.

Po pranešimų, darbotvarkėje buvo numatyta keturių tarybos narių ir trijų revizijos komisijos narių rinkimai, o balsų skaičiavimo

metu praveisti diskusijas. Tarybą sudaro 12 rinktų narių ir tėvų jėzuitų atstovas, kuriuo šiuo metu yra kun. Juozas Vaišnys, SJ. Kiekvienais metais trečdalis narių baigia kadenciją ir turi būti renkami. Į tarybą buvo pasiūlyti kandidatai: perrinkti Leoną Narbutį ir Vladą Stropų, o naujai išrinkti Ireną Smieliauskienę, Salomėją Daulienę, Sparkytę ir Aleksą Smilgą.

Revizijos komisija yra renkama kiekvienais metais, bet tie patys žmonės negali ilgiau būti, kaip tris metus. Buvusioji revizijos komisija išbuvusi tris terminus negalėjo kandidatuoti, todėl buvo pasiūlyti ir aklamacijos būdu išrinkti šie asmenys: Jonas Grigaitis (pirm.), Jonas Gradinskas ir Antanas Juodvalkis.

Diskusijos

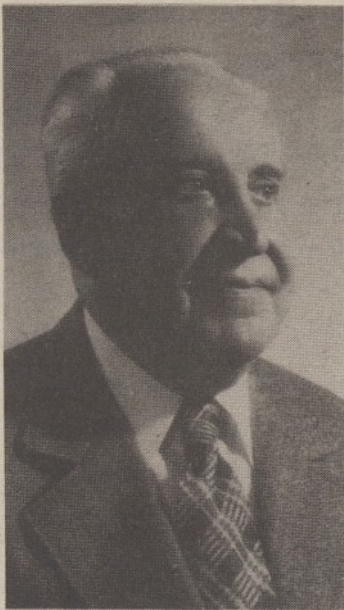
Balsus skaičiuojant, prasidejo diskusijos ne tiek dėl pačių pranešimų esmės, bet dėl patalpų naudojimo. Grandies tautinių šokių grupės motinos nusiskundė, kad anksčiau duota naudoti repeticijomis apatinę salę, nuo praėjusio rudens yra atimta ir Grandies šokėjai neturi nuolatinės vietos repeticijomis, o yra kilnojami iš vienos patalpos į kitą. Prašė priimti nutarimą, įpareigojantį Jaunimo centro administraciją leisti naudoti apatinę (mažąją) salę. Po ilgesnių pasiaiškinimų, pirmininkaujantis pasiūlė priimti nutarimą, kad Grandies šokėjams būtų leista naudoti apatinę salę, kai ji nėra užimta kitiems renginiams ir yra laisva.

Dar tebevykstant diskusijoms, balsavimo komisija suskaičiavo balsus ir paskelbė duomenis. Į tarybą išrinkti: Aleksas Smilga (420), Vladas Stropus (387), Irena Smieliauskienė (381), Leonas Narbutis (344). Kandidatė liko: Sparkytė (264) ir Daulienė (231)..

Užsklandai

Jaunimo centras chiegiečiams yra labai reikalingas ir plačiai naudojamas. Rašydamas Chicago veiklos apžvalgą, kartais pažymėdavau man žinomus įvykius, kurie tik vieno savaitgalio metu vykdavo Jaunimo centro patalpose. Metinis narių susirinkimas buvo gausus ir rodė didelį

A.A. Julius Pocius

A. A. Julius Pocius

Julius Pocius kilimu žemaitis, žemaitijoje gimęs ir augęs, bet vėliau nukilęs į Aukštaitiją ir Suvalkiją, karo metu į Vokietiją ir 1949 m. atvykęs į Čichagą. Čia pragyveno visą laiką iki mirties, kuri jį pasiėmė visai nelauktai 1985 m. gruodžio 15 d. Velionis ėjo 81 metus. Jautėsi gerai, bet gruodžio 15 d. eidamas staiga sukrito ant lygaus šaligatvio ir ambulanso nuvežtas į ligoninę liko neišgelbėtas. Nuliūdime liko: duktė Aldona, sesuo Zofija, pusbroliis inž. Kazimieras Pocius ir kiti artimieji, o jų grupėje — Vytauto Didžiojo rinktinės šauliai.

Pagal profesiją Velionis buvo pašto valdininkas. Šioje srityje pradėjo darbą, kaip laiškininkas, Sėdžiaus (Kauno apskr.) pašto, telegrafo, telefono įstaigoje. Po keleto metų tarnyboje paaugštintas ir perkeltas į Jonavą, dar vėliau į Marijampolę. Iš čia 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, vildamasis greit grįžti atgal.

susidomėjimą Jaunimo centro išlaikymu. Iškeltos mintys ar pareikštas nepasitenkinimas dėl vieno kito įvykio, parodo lankytojų ir naudotojų rūpestį Jaunimo centru. Nelengva Jaunimo centro administracijai tvarkyti daugiareikšmį pastatą ir patenkinti visų naudotojų poreikius. Iš kitos pusės, patalpų naudotojai, jei jie moka nuomą, turi teisę gauti pilną patarnavimą ir jų norų respektą. Visiems niekas neįtikio ir neįtikis, bet esant geriems norams bei gerai valiai, daug ką galima išsiaiškinti ir surasti abi šalis patenkinamą išeitį.

Jaunimo centro valdybą sudaro: pirm. Salomėja Endrijonienė, vicepirm. Jonas Paronis, išdininkė Gražina Micevičiūtė, sekretorė Aleksandra Likanderienė, spaudos atstovas Juozas Žygas, narių verbavimas Viktoras Lesniauskas, narė parengimams Albina Ramanauskienė.

Velionis Julius Pocius laisvoje Lietuvoje buvo aktyvus Lietuvos šaulių Sąjungos gretose. Chicagoje, Vladui Išganaičiui pradėjus organizuoti Vytauto Didžiojo rinktinę, Julius Pocius buvo pirmųjų šaulių-organizatorių būryje. Velionis buvo idealistas, susipratęs lietuvis, pareigingas šaulys visą gyvenimą. Renkamas į pareigas, jis mielai sutiko eiti ir patikėtą darbą sąžiningai atlikdavo. Jis buvo VD rinktinės revizijos komisijos pirmininkas, vėliau ilgametis rinktinės išdininkas. Ir materialiai jis rėmė šaulių sąjungą tremtyje, būdamas mecenatu, tūkstantininku. Pagaliau, jis buvo rinktinės namams įsigyti komisijos nariu ir kitose pareigose. Už pasidarbavimą LSS Tremtyje, Velionis Julius Pocius buvo pakeltas į rinktinės garbės šaulius ir apdovanotas šaulių žvaigždės medaliu ir šaulių žvaigždės ordenu.

Gruodžio 17 d. vakare, atsisveikinti su Juliu Pociumi susirinko pilnutėlė Petkaus Marquette koplyčia lietuviškos publikos, didžiąja dalimi šaulijos. Atsisveikinimo valandėlę darniai pravedė ir VD rinktinės vardu atsisveikino ilgametis pirmininkas bei Velionio Juliaus bendradarbis — Vladas Išganaitis. Taip pat atsisveikino atstovai kitų organizacijų, kurioms Velionis Julius Pocius priklausė. Palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Chicagoje. (mv)

SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS

Pabaltiečių ir Lietuvių Alpinistinės slidinėjimo pirmenybės įvyks 1986 m. vasario 1 d., Devil's Elbow Ski Resort, Bethany, Ont. (apie 60 mylių į šiaurės rytus nuo Toronto). Varžybas vykdo lietuviai — ŠALFAS S-gos Slidinėjimo Komitetas.

Varžybų pradžia — 11 val. ryto. Registracija nuo 9:30 iki 10:30 AM.

Pirmenybių programoje bus Slalomas ir Didysis slalomas.

Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių varžybų pasekmių.

Dalyvavimas yra atviras visiems lietuvių, latvių ir estų sildinėjtojams.

Dalyvių registracija atliekama iki 1986 m. sausio 25 d., pas ŠALFAS S-gos Slidinėjimo Komiteto vadovą, šiuo adresu: Mr. Mečys Empakeris, 6 Robinhood Rd., Islington, Ont. M9A 2W7. Telef. 416) 231-1487.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mežeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Pagerbti Jokūbas ir Loreta Stukai

Praeitų metų pabaigoje gruodžio 15 d. Newark, N. Jersey virš dviejų šimtų susirinkusiai publikai paaiškėjo, ką yra atlikę dr. prof. Jokūbas ir Loreta Stukai ne vien praeitų metų laikotarpyje, bet ir visų jų gyvenimo metų eigoje, ir išskaičiavus jų abiejų nuopelnus buvo iškilmingai pagerbti.

Svečių tarpe dalyvavo vysk. Paulius Baltakis, OFM, prel. Algimantas Bartkus šv. Kazimiero kolegijos Romoje rektorius, prel. Vytautas Balčiūnas iš Putnam, Conn., prel. Jonas Scharnus, Fordham universiteto prof. Valter Jaskevičius. Taip pat dalyvavo iš Seton Hall universiteto profesoriai, kur Stukas profesoriauja ir veda kultūrinę radijo programą. Iš Chicago buvo atvykę Jokūbo ir Loretos giminės bei draugai.

Šio pagerbimo proga šv. mišias šv. Trejybės bažnyčioje koncelebravo vysk. P. Baltakis, prel. V. Balčiūnas, kun. V. Palubinskas, prel. J. Scharnius, kun. D. Pocius ir kun. V. Jaskevičius. Pamokslą pasakė ir šv. Popiežiaus žyminius Jokūbui ir Loretai Stukams įteikė vysk. P. Baltakis.

Po iškilmingų mišių buvo persikelta į salę, kur dr. A. Budreckis supažindino su garbės svečiais lietuvių ir anglų kalba ir Jokūbo bei Loretos atliktais lietuvių bei tikybai darbais. Be to, garbingieji svečiai sveikino juos žodžiu ir priminė jų didelį pasiaukojimą Lietuvai tėvynei ir religijai.

Pažymėtina, kad Stukas gerai žinomas ir kaip ne

vienos lietuvių organizacijos aktyvus darbuotojas ir baigęs ne vieną kurį mokslo sritį. Daktaro laipsnį įgijo apgynęs temą: "Kaip kito modernaus lietuvių tautinis susipratimas".

Radijo programą jis pradėjo jau 1941 m. būdamas 16 metų jaunuolis. Pašauktas kariuomenės ir greitai tas pareigas atlikęs, 1944 m. vėl ėmė savo radijo pašaukimą tęsti pavadinęs "Lietuvos Atsiminimų" radijo valanda New Yorke. Ir taip jau greit švęs to kultūrinio darbo 45 metus. Baigęs New Yorko universitetą tęsė studijas ir 1951 m. įgijo magistro laipsnį Columbia universitete, toliau gilino ekonomines studijas Oksfordo universitete Anglijoje ir 1965 m. įgijo daktaro laipsnį apgynęs disertaciją "Awakening Lithuania".

Ir jis nesitenkina vien radijo valanda, aktyviai dalyvauja VLIKo, ALTo veikloje eidamas įvairias pareigas. Čia neįmanoma jo visų einamų pareigų lietuvių baruose suminėti. Sukūręs šeimą su Loreta Kaselyte savo katalikiškai tautiško pašaukimo neatsisakė, bet abu viens kitam talkindami dirbo tėvynės Lietuvos naudai ir garbei. Ji daugiausia reiškėsi Lietuvos Vyčių organizacijoje eidama pirminkės ir kitas pareigas.

Stukui arkivyskupas Gerety Newarko katedroj įteikė medalį už ilgąmetes pastangas Seton Hall universiteto studentų gerovei ir Loretai buvo įteiktas žymuo bei atpildas už darbą lietuvių katalikiškoje veikloje,

daugiausia vadovaujant Lietuvos Vyčiams.

Ir taip, Jokūbas ir Loreta Stukai ne savo tėvų žemėj gimę ir auge, bet Lietuvą nuoširdžiai pamilę, buvo pagerbti ir apdovanoti aukštais Vatikano žymenimis.

Emilija Čekienė

POEZIJOS KONKURSAI LIETUVOS KRIKŠČIONYBEI PAMINĖTI

Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejui paminėti, to jubiliejaus organizacinio komiteto paprašyta, Ateitininkų Federacija kartu su "Ateities" žurnalu skelbia poezijos rinkinio ir atskirų poezijos kūrinių konkursus.

Visa konkursams prisiųsta poezija (tiek rinkinys, tiek ir atskiras eilėraštis) savo turiniu turi atspindėti Lietuvos krikščionybės temas nuo Mindaugo laikų iki šiandien, arba išreikšti įvaizdžius, kurie sukeltų Lietuvos sukrikščionėjimo ir tuo pačiu atsikreipimo į Vakarus priminimą, arba parodyti krikščionybę, kaip didžiąją dvasinę vertybę, ypač mūsų tautos okupacijos laikotarpiu.

Poezijos rinkinio konkursui skirti rankraščiai, rašyti mašinėle, siunčiami iki 1986 spalio 31 (pašto antspaudas) žemiau nurodytu adresu. Rankraščiai turi būti pasirašyti slapyvardžiu, pridėdant uždara vokelį su autoriaus pavarde ir adresu. Konkurso dalyvių amžius neribojamas. Rinkinio apimtis — nemažiau 75 psl. Už poezijos rinkinį bus skiriamos dvi premijos: I — \$1500 ir II — \$750. Premijuoti rankraščiai, pagal susitarimą su autoriumi, galės būti išleisti "Ateities literatūros fondo" leidyklos.

Eilėraščių konkurse gali dalyvauti asmenys iki 30 metų amžiaus. Eilėraščiai, parašyti mašinėle, atitinką nustatytas temas gaires, pasirašyti slapyvardžiu, pridėdant uždaramą vokelį su autoriaus pavarde ir adresu, siunčiami iki 1986 spalio 31 (pašto antspaudas) žemiau nurodytu adresu. Už eilėraščius skiriamos tokios premijos: viena I — \$100, dvi II — po \$75, ir dvi III — po \$50. Premijuoti eilėraščiai galės būti spausdinami "Ateityje".

Konkurso vertinimo komisija, kurios sąstatas bus paskelbtas vėliau, neradusi tinkamo premijuoti kūrinių, turės teisę atitinkamos premijos neskirti.

Visi konkursui skirti rankraščiai siunčiami šiuo adresu: Poezijos konkursas, c/o Česlovas Grincevičius, 7132 So. Mozart St., Chicago, Ill. 60629.

Ateitininkų Federacija

Jurgio Jankaus 'KLAJOJANČIOS LIEPSNOS'

A. Rimtenis

Po eilės stambesnių romanų rašytojas Jurgis Jankus paskutiniu metu daugiau atsidėjo pasakojimo žanrui. Priešpaskutinė jo pasakojimų knyga "Paparčio žiedas", išleista 1982 m., laimėjo JAV LB Kultūros tarybos premiją. Dabartinę pasakojimų knygą išleido Nidos leidykla Londone (garbės leidykla esant Jonui Struoginiui). Rinkinyje randame septynis nevienodo ilgio pasakojimus. Pradžioje sudėti 5 pasakojimai, užimant tik po keliolika puslapių, o patilgiausias pasakojimas yra paskutinis — "Duobės", turintis romano apimtį puslapių skaičiumi (184 pusl.).

Tematinio požiūriu daugumos pasakojimų siužetai imti iš nepriklausomos Lietuvos laikų, iš atsiminimų apie juos. Tokie pasakojimai yra "Klajojančios liepsnos", "Dubenėlis", "Bičiulystės pradžia", "Nupjautos kelnės", "Duobės". Tik "Šefo katė" ir "Karštis" pavaizduoja gyvenimą šiaurės Lietuvos ribų — pirmasis praėjusio karo metu Vokietijoje, antrasis — bene amerikiečių aplinkoje.

Trumpesnieji pasakojimai geriau išbaigti ir kompoziciniu atžvilgiu. Toks pasakojimas yra pats pirmasis, būtent "Šefo katė", kur meilė besibaigiančiam gyvuliui iššaukia tragišką žmogaus mirtį. Bet šalia tragiško momento čia neišvengta ir komiško elemento, kokį yra parodęs anglų rašytojas E. Waugh savo romane "Mylimieji" (t. y. gyvulėliai, kuriems net kapai ir paminklai statomi).

I V. Krėvės apysakų žanrą artėja "Dubenėlis", kur gan ryškiai pavaizduotas senutės ir jos anūkėlio gyvenimas, kai vaiko žaidimas baigiasi tragikomiška nuotaika. Vaiko psichologija taip pat aiškiai atsiskleidžia pasakojime "Bičiulystės pradžia", kur gan sumaniai sudaryta šio kūrinių kompozicija. Ir tai bus bene vienas iš geriausių šio rinkinio pasakojimų. Gan ilgokas pasakojimas "Nupjautos kelnės" (67 pusl.) atskleidžia jauno žmogaus evoliucinį brendimą ir jo apsisprendimą tolimesniame gyvenime. Šalia rimto pasakojimo čia randi ir humorą panašiu vietu. Ši pasakojimą galima būtų pavadinti rėminiu, nes į pagrindinę temą įterptas ir atskiros temos pasakojimas, kuris visa kūrinių dėl to gerokai ištesia. Iš to gal būtų galima padaryti ir du sukūrimus.

Pats ilgiausias pasakojimas yra "Duobės", kur pavaizduota dar prieškarinio meto keturių jaunų žmonių meilės odisėja. Nors pats pasakojimas gerokai ištesas, lyg vis neprieinant prie galutinio sprendimo, bet ir pati pabaiga lieka dar nežinios ženkle. Čia autorius yra parodęs ir keletą ryškesnių chorakterių, ir atitinkamai pagedavus kūrinių gal būtų buvę galima įsprausti ir į romano rėmus. Apytikriai vienodo ilgio pasakojimai būtų davę vientisesnį visos knygos vaizdą.

Jurgio Jankaus pasakojimas lengvas, pajvairintas gyvais dialogais, gal kiek linkęs prasiplosti horizontaliai.

Vienas kitas pasakojimas turi pakankamai įtampos ir artėja į novelės žanrą. Vieton toji įtampa susijusi su gan aukšto diapazono dialogais, rodančiais polinkį į dramatinį išsireikimą.

Pasakojimų kalba paprasta, be kokių ypatingesnių stilistinių išieškojimų, bet vietom pasitaiko ir kiek ypatingesnių ar tarmiško atspalvio žodžių, pvz. baus (vietoje bauginantis), bičkuopis (bičkopis, medaus ėmimo metas), šunes (vietoje šunys) ir kt. Be korektūros klaidų dar pasitaiko ir neilgyntos rašybos atvejų, pvz. rašoma: šienapiūtė, bet pjauti, pasklysti (vietoje pasklisti), nusvyrus (vietoje nusvirus), paniūres (vietoje paniures), tebe ieško (vietoje tebeieško), lūktelėti (vietoje lūktelėti) ir kt. Dail. Giedrė Čepulytė nupiešė gan simbolingą knygos viršelį.

Rašytojo Jurgio Jankaus, kuriam šių metų liepos mėnesį sueis 80 metų amžiaus, pasakojimus skaityti visada miela — žavi jo santūrus ir išlygintas stilius ir grynai lietuviška tematika.

• Jonas ir Anelė Gumbelvičiai, gyv. Winston, Or., atnaujindami savo ir brolio Dirvos prenumeratas, pridėjo auką 66 dol. Dirvai paremti. Ačiū.

• Ramūnas ir Irena Bužėnai, Los Angeles, Ca., atnaujindami Dirvos prenumeratą pridėjo 33 dol. auką Dirvai paremti. Ačiū.

• K. Trečiokas, Union, N. J., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 23 dol. Ačiū.

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

SEIMINĖ IR PREZIDENTINĖ LIETUVA

JONAS ŠVOBA

Nepriklausomos Lietuvos istoriniai įvykiai. Išleido Vilties leidykla. Mecenatas — ALT S-gos Detroito skyrius. 424 psl. kietais viršeliais. Kaina 10 dol. Gaunama Dirvoje ir pas knygų platintojus.

— A T K I R P T I —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 10 dol. ir prašau atsiųsti man Jono Švobos knygą Seiminė ir prezidentinė Lietuva.

Pavardė ir vardas

Adresas

JAV ŽEMĖS ŪKIO DILEMA

Pasaulinės blogos žinios apie
žemės ūkį nėra teisingos

"Science" žurnale D. Avery paskelbė žemės ūkio produkcijos apžvalgą, pasiremdamas pasauline prezidentine studija. Čia su ja trumpai norime supažindinti Dirvos skaitytojus.

Šio dešimtmečio pradžioje Amerikos ūkininkai ekonominiai jautėsi labiau saugūs bet kada. Praėjusiam dešimtmetyje ž. ū. produkcija kasmet augo net po 10 milijonų metrinių tonų. Didžiausias tos produkcijos padidėjimas buvo JAV-se. Remiantis šiais duomenimis buvo pranašaujama, kad per sekančius 20 metų ž. ū. produktų kainos padvigubės. Konservatoriai net prisibijojo, kad toks didelis ž. ū. produktų padidėjimas nualins dirvožemį. Tačiau šios pranašystės neišsipildė. Tik penkiems metams praėjus, susidarė priešinga padėtis: Amerikos ūkininkai pergyvena ž. ū. krizę; juos spaudžia neišbrendamos skolos, o ž. ū. produktais yra užversti sandėliai ir todėl tų produktų kainos labai žemos, kaip ir žemos dabar žemės kainos.

Iš vienos pusės ateities maisto problema pasaulyje tebėra kritiška: per didelis miškų kirtimas naikina dirvožemio paviršių, nes lietus ir vėjai išdrąsko jos derlingą paviršių ir tas sukėlė

bado epidemiją Afrikoje. Vis dėlto tos blogos žinios ir iš jų daromos pranašystės nėra teisingos. Pasaulis dar nestovi ant bado slenksčio, ir ekologinių nelaimių. Oficialūs JAV statistiniai duomenys rodo, kad nuo 1972 iki 1982 metų žemės ūkio gaminiai padidėjo 25 procentais ir tas pasiekė pasaulinį rekordą. Ekonominiai neišsivystę Trečiojo pasaulio kraštai tą produkciją pakėlė net 33 procentus, o techniškai pažengę kraštai tik 18 procentų. Mažiau techniškai išsivystę kraštai savo ž. ū. produkciją pakėlė pirmiausiai dėl technologinės pažangos. Tokiu būdu einant net ir Afrika turi pakankamai žemės ir technologinių žinių išmaitinti visus savo gyventojus.

Žiūrint į ateitį tenka konstatuoti, kad žemės ūkiui tinkamiausia žemė jau yra naudojama ir tas faktas labai apsunkina žemės ūkio produktų gamybos plėtimą. Kai kurios valstybės (Sudanas, Zimbabve ir Tailandas) dar turi didelius plotus neapdirbtos žemės, tačiau jos, dėl transporto stokos, yra per toli nuo pasaulinės rinkos.

Savaime suprantama, kad žmogus negali pagaminti naujos žemės, tačiau šiuo

Bėgdami nuo teroro ir persekiojimų, čia rado ramybę...

metu sparčiai auganti technologinė payanga, galės atsiekti tuos pačius rezultatus — padidinti derlių.

Štai keletas faktų:

1. Naujai išveistos kukurūzų rūšys padvigubins jų derlių Vidurio Amerikoje. Naujos kviečių, žirnių ir kitų javų vaislės taip pat prisideda prie jų derliaus padidinimo.

2. Plečiamas dirbtinas žemės drėkinimas (irigacija). Daugiausia jos šulinių pagalba įvesti mažuose ūkiuose. Turkijoje statomos užtvankos, kurios drėkins 7 milijonų hektarų dabar ž. ū. nenaudojamos žemės.

3. Pietų Afrikoje plačiu mastu vykdomas žemės nusausinimas. To pasėkioje Vakarų Afrika prisilaikys pakankamai ryžių savo gyventojų išmaitinimui.

4. Brazilijoje baigiama atkovoti 50 milijonų hektarų rūgštingos žemės. Tai daroma kalcijaus ir fosforo trąšų pagalba.

5. Surandami nauji būdai žemės ūkiui naudoti 300 milijonų hektarų juodos ir limpančios žemės Indijoje, Australijoje ir Sudane. Ši anksčiau nederbama žemė dabar neša net trigubą derlių.

6. Kiti ir panašūs technologiniai atsiekimai dabar naudojami ir Argentinoje,

Australijoje, Peru ir net JAV-se atkovoti kuo daugiau žemės ūkiui.

7. Šiuo metu pasaulyje vykdomi moksliniai tyrimai vis atneša naujų laimėjimų ž. ū. produkcijai pakelti ir gyvulius apsaugoti nuo epideminių ligų.

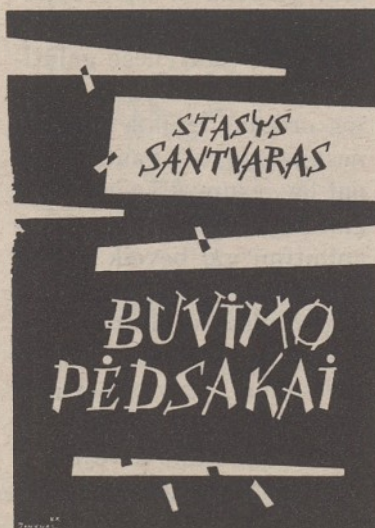
8. Įsteigtos ž. ū. tyrimo įstaigos Trečiojo pasaulio kraštuose, kurios sistemai ir koordinuotai skleidžia naują ž. ū. technologiją ir paruošia tų kraštų ūkininkus moderniam ūkininkavimui.

9. Biotechnologija žada ateičiai dar iki šiol negirdėtų laimėjimų: visai išnaukinti "snukio ir kanopų"

(foot and mouth) ligos epidemiją ir pagaminti kukurūzų sirupą su aukštos koncentracijos fruktoze. Yra galimybės dar pagaminti amoniaką gaunančią žemės bakteriją, kurią būtų galima sodinti, kad ji tręštų javus; pagaminti iš augalų baltymus, kurie pilnai atstotų visas kitas baltymų rūšis pilnam žmogaus maitinimosi reikalavimui. Bandoma išveisti javų rūšis, kurios būtų labiau atsparios nuo sausrų ir nuo kenkėjų ir taip pat gyvulius, kurie turėtų daugiau raumenų, negu riebalų.

Antanas Butkus

STASIO SANTVARO AŠTUNTOJI LYRIKOS KNYGA BUVIMO PĖDSAKAI

Kietais viršeliais su aplanku dail. V. K. Jonyno ir autoriaus portretu, 168 psl. Išleido Vilties leidykla Clevelande. Kaina 8 dol.

— I Š K I R P T I —

Siunčiu 8 dol. ir prašau atsiųsti Stasio Santvaro aštuntąją lyrikos knygą BUVIMO PĖDSAKAI. (Vilties draugijos nariams kaina 6 dol.).

Persiuntimo išlaidoms pridėti 1 dol.

DIRVA
P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

Pavardė ir vardas

Adresas

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Beveik nepaminėta sukaktis

J. Žygas

Ilgame mūsų istorijos bėgyje buvo daug kruvinių įvykių, daug pergalių ir daug pralaimėjimų. Apie savo pergalės mažai ką žinome, kadangi mūsų istoriją svetimieji rašė. Tad jie rašė taip, kaip jiems patiko, kaip jų interesams geriau tarnavo. Beveik du šimtus metų vieni kovojome prieš kraują ir ugnimi nešamą krikščionybę, prieš visos Europos avantiūristus ir gal nusikaltėlius, kurie mūsų žemėse ieškojo nuodėmių atleidimo. Ne tik vieni kovojome prieš Europos avantiūristus, bet tą pačią Europą saugojome nuo mongalų antplūdžio. Nejaugi tose kovaose neiškilo didvyriai, kurie savo pavyzdžiu uždegė kitus — svetimųjų rašybos kronikos tokių nemini. teminimi tik kunigaikščiai, kurie labai dažnai nebuvo tokie šviesūs, kaip mes juos norėtume matyti. o gal tik kronikos jų būdo gerų savybių nemini: juk reikėjo prieš juos kryžiaus karus vesti.

Kronikose dažniausiai rašoma, kaip jie vieni kitų galvas skaldė, broližadiškas kovas vedė ir pas priešus pagalbos ieškojo. Vieni bėgo pas kryžiuočius ar kalavijuočius, kiti į Mozūrą ar Maskvą, o dar kiti net pas tolimus totorius. Visi pagalbos ieškojo ir pulkus

prieš Lietuvą ar jos žemių plėsti vedė. Tad nereikia stebėtis, kad mūsų mažai liko, bet reikia stebėtis, kad iš viso likome. Buvo daug tautų, kurių pėdsakai tik istorijos dulkėse terandami.

Šiais metais suėjo 550 metų nuo vienos tokios broližadiškos kovos. Tarpusavio piautynių gal net nereikėtų minėti (jų ir šiandien turime), tačiau šiose kautynėse pasuko Lietuvos linkmę ir ją užantspaudavo ilgiems šimtmečiams. Lietuva nuostojo savarankiškai egzistuoti (daugelis su šiuo teigimu nesutiks) ir galutinai pateko į lenkų įtaką ir globą. Dar buvo bandoma protestuoti, padejuoti ir net ašaras lieti. Lietuvos didikai dar ilgą laiką Seimuose kovoję prieš lenkų užmačias (daugiausia už savo teises ir privilegijas), tačiau prie didesnio ginkluoto susidūrimo nebebuvo prieita. Palaipsniui Lietuvos žemės buvo apkarpos ir lenkinimo šaknys augo.

Vytautas mirdamas paliko didelę ir stiprią valstybę (saitai jungė su Jogaila ir jo karūna), bet nepaliko nei karūnos, nei įpėdinių. Pagal to laiko papročius (o gal ir visų laikų) valdžia ir teisė buvo stipresniojo pusėje. Tada prasidėdavo giminių ir giminaičių žudynės, kol valdžia patekdavo

į vienas rankas. Tas pat vyko ir Lietuvoje.

Vytautui mirus, Lietuvos didikai didžiuoju kunigaikščiu paskelbė Jogailos brolių švitrigailą. Jogaila nors ir nenoriai su tuo faktu turėjo sutikti. švitrigaila buvo didelis nenuorama, kovojo prieš Vytautą ir bėgiojo pas kryžiuočius. Pasidaręs didžiuoju kunigaikščiu, pradėjo vesti Vytauto politiką: užmezgė ryšius su imperatoriumi ir norėjo gauti Vytautui žadėtąją karūną. Vytautui mirus, lenkai klasingai užėmė Podolę. Dėl to švitrigaila pradėjo kovas su Lenkija. Prasidėjus konfliktui su Lenkija, švitrigaila padarė sutartį su ordinu ir vėl jiems atidavė Palangą ir pajūrio ruožą. švitrigailai kovos su lenkais nesisekė. Jis pasirodė kaip blogas karo vadas ir žiaurus valdovas. Lietuvos didikai su lenkų pagalba surengė perversmą. švitrigailai pavyko pabėgti į Polocką, ir jis į savo rankas paėmė rusiškąsias Lietuvai priklausiusias žemes.

Pašalinus švitrigailą, į jo vietą buvo išrinktas Zigmantas Kęstutaitis (Vytauto brolis Žygimantas). Čia ir prasidėjo bolžadiškos kovos. švitrigailą rėmė rusai kunigaikščiai ir bajorai ir taip pat visi Lenkijos priešai. Zigmantas vėl turėjo atnaujinti sutartis ir pasižadėjimus Lenkijos karaliui. švitrigaila 1433 m. pradėjo žygį prieš Zigmantą. Iš pradžių jam sekėsi ir jis siautėjo tikrojoje Lietuvoje, užėmė Lydą, Ašmeną, sudegino Merkinę, paėmė Krėvos pilį, kur daug žmonių sudegino ar iškapojo. "Kai pasiekė žinia, kad pagaliau lietuvių kariuomenė žygiuoja prieš jį, švitrigaila nusiuntė prieš ją vaivadą kunigaikštį Mykolą Alšėniškį. Lietuvos kariuomenei vadovavo Naugardo vietininkas Petras Montgirdaitis. Abidvi kariuomenės susirėmė Kopačių (Kapočių) kaime, 10 km. nuo Maladėčinos. Mykolas Alšėniškis sumušė Mantgirdaitį, paimdamas daug belaisvių. Išžygiavęs iš Kopočių, švitrigailos kariuomenė užėmė Zaslauį, kur daug žmonių sudegino ar paėmė nelaisvėn. Priėjo Minką, sudegino Minsko miestą iš daugelio valsčių bei kaimų išsivarė belaisvių ir padarė Lietuvos žemei nemaža žalos; priėjo Borisovą ir ten prie Beržūnės, sugavo kunigaikštį Simaną Jonaitį Alšėniškį, buvusį perversmininką. švitrigaila išsiuntė jį į Vitebską ir ten liepė jį Dauguvoje nuskandinti" (Karys, 1985 Nr. 8, psl. 345).

Apie tai čia rašome to-

WATERBURY

MIRĖ KLEBONAS KUN.
JURGIS VILČIAUSKAS

Praeitų metų gruodžio 17 d. po ilgos ir sunkios ligos pasimirė ilgametis visų labai gerbiamas ir mylimas

dėl, kad negalvotumėme, kad mūsų žemės tik svetimųjų buvo terotos: kunigaikščių ir didikų tarpusavės kovos kraštą daugiau alino — nei svetimųjų užpuolimai. Ir vėl Lietuva turėjo du valdovus, du didžiuosius kuniagikščius: Algirdaitis švitrigaila ir Kęstutaitis Zigmantas varžėsi dėl sosto. Tai galutinai išspręsti tebuvo galima tik kovos lauke. Tad abi pusės rengėsi.

Vitebske rinkosi švitrigailos kariuomenė. Į jos sudėtį įėjo totoriai, Polocko, Smolensko, Kijevo ir Volinijos žemių pulkai. Taip pat jo sąjungininku buvo Livonijos ordinas. Zigmanto jėgos rinkosi Trakuose, kurias sudarė lietuviai, lenkai ir totoriai. Tenka nurodyti, kad tuo metu svarbesniuose Lietuvos punktuose jau buvo lenkų įgulos. Tokios įgulos buvo Vilniuje, Gardine, Kaune, Krėvoje, Lydoje ir Naugarduke (ši faktą reikėtų įsidėmėti).

švitrigailos ir Zigmanto jėgos susitiko netoli Ukmergės, prie žirnaų ežero Pabaisko laukuose 1435 m. rugsėjo 1 d. Tikslus kariuomenių dydis sunkiai atspėjamas, kadangi tų laikų kronikininkai viską smarkiai perdėdavo. Apie apimtį tik tiek galime spręsti, kad šiose kautynėse galutinai buvo sumuštas Livonijos ordinas ir jau daugiau nesugebėjo atsigausti. Taip pat buvo sumuštas ir švitrigaila. Šios kautynės savo apimtimi gal beveik galėtų prilygti žalgiriui, taip pat ir pergalės rezultatai labai panašūs. Abiejose pusėse žuvo daug lietuvių, bet nieko iš to nelaimėjo. švitrigailos laimėjimo atveju būtų padidėjusi rusiška įtaka, laimėjus Zigmantui stiprėjo lenkų įtaka. Lietuva buvo atsidūrusi tarp girnų, ir niekas jos interesų nežūrėjo.

Paguodos tik tiek galime rasti, kad ir kitose tautose panašios piautynės vyko. Bet, nežiūrint tų piautynių, kitos tautos sugebėjo augti, o mes tikrai mažėjome. Dabar tegalime vadovautis tik prielaidomis, o tos prielaidos gali būti ne visai teisingos, kadangi daug šimtmečių mus skiria. Iš dabartinio taško žiūrint, mus stebina faktas, kad valstybė buvo be tautinio branduolio. Gal ten ir buvo pasėta pražūties sėkla. Iš to padarome išvadą, kad tautos interesai turi būti pirmoje eilėje statomi!

klebonas kun. Jurgis Vilčiauskas.

Kun. Vilčiauskas, sūnus Juliaus ir Marijos Vilčiauskų, gimė Duquesne, Pa., bet šiaip visą savo gyvenimą praleido Waterburyje. Čia jis lankė šv. Juozapo pradžios mokyklą, vėliau mokėsi Crosby aukšt. mokykloje, o dar vėliau Marianapolio ir Rochesterio kunigų seminarijose. Kunigu buvo išventintas Hartfordo šv. Juozapo katedroje 1941 m. gegužės 22 d. Karo metų nuo 1943 iki 1946 m. tarnavo kariuomenėje kaip armijos kapelionas.

Grįžęs iš kariuomenės kunigavo įvairiose kaimyninėse parapijose, kol galop 1968 m. rugsėjo mėnesį buvo paskirtas Waterburio šv. Juozapos lietuvių parapijos klebonu Brooklyn, kurioje ir išbuvo iki šiol. Be savo pastoracinės veiklos, priklausė Vyčiams ir kitoms religinėms ir visuomeninėms organizacijoms.

Velionis kun. Vilčiauskas buvo pašarvotas toje pačioje šv. Juozapo bažnyčioje, kur jis klebonavo tokius ilgus metus, ir palaidotas gruodžio mėn. 20 d. Waterburio Kalvarijos kapinėse. Į laidotuves prisirinko pilna bažnyčia parapijiečių ir atvyko net keturi vyskupai bei apie 50 kunigų iš visų Connecticuto valstijos kaimyninių parapijų, kai kurie net iš Putnamo, Marianapolio, Bostono, New Yorko ir Pensilvanijos. Mišias atnašavo Hartfordo arkivyskupas Whelon, padedamas vysk. P. Baltakio ir keletos kitų aukštų dvasininkų. Pamokslą angliškai sakė arkiv. Whelon, o lietuviškai — vyskupas P. Baltakis, iškeldamas velionies kunigo Jurgio Vilčiausko pasišventimą savo pareigoms, kartu pagėdaudamas, kad daugiau jaunuolių pasišvestų kunigo pašaukimui, nes trūkstant lietuvių dvasininkų, ir dabar turimos lietuviškos parapijos turės išnykti. Velionies karstas į kapines buvo palydėtas visos šimtinės mašinų. Velionis čia paliko liūdinčią seserį Mrs. Eleonorą Engrat ir brolių Julijų.

Ilsėkis ramybėje, mielas kunige klebone! (ab)

VACIO KAVALIŪNO ROMANAS DALIA

Kietais viršeliais su aplanku dail. Vlados Stančikaitės-Abraitienės, 236 psl. Kaina 7 dol. Išleido Viltis.

— I Š K I R P T I —

Siunčiu 7 dol. ir prašau atsiųsti Vacio Kavaliūno naują romaną DALIA. (Vilties draugijos nariams kaina 5 dol.).

Persiuntimo išlaidoms pridėti 1 dol.

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Pavardė ir vardas

Adresas

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ** apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti **ZENONUI** arba **SAULIUI** (216) 442-6810.

WAREHOUSE — SHEAR ROOM

Minimum 5 years experience steel warehousing & shearing. Apply in person Mon.-Fri. 9 A.M.-11 A.M.

CLEPRO INC.

6800 UNION AVE.
CLEVELAND, OHIO 44105
(54-59)

Prancūzijos lietuviai

PRANCŪZIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE

Bendruomenės vyresnieji savo tėviškes paliko maždaug prieš 60 metų. Jų gretos kasmet retėja. Jų tarpe yra daug ligonių ir vienišų. Bendruomenė negali jų pamiršti.

Savo laiku jie gyvai reikėsi lietuvių veikloje ten, kur buvo didesni lietuvių telkiniai, pavyzdžiui, Ville-rupt (Meurthe-et-Moselle) apylinkėje. Visi provincijos lietuviai dabar gyvena išsibarstę įvairiose vietovėse. Šiandien tik retomis progomis gali pabendrauti lietuvių renginiuose.

Ryškesnė veikla yra Paryžiaus apylinkėje, kur išliko gausingesnė lietuvių grupė. Čia vyksta mėnesiniai lietuvių susirinkimai, švenčiamos religinės ir tautinės šventės, ruošiamos su mūsų bičiuliais prancūzais (ar su kitomis grupėmis) manifestacijos, kur kovoje ma už žmogaus teises ir už laisvę pavergtoms tautoms. Šiems darbams jaunimo įnašas yra svarbus.

Paryžiuje susispietę ir mūsų mokslininkai, menininkai, teatralai, politikai ir kiti, kurie Bendruomenėje ar savo asmeniškai iniciatyva darbuojasi bendriems lietuvių reikalams.

Kaip sako mūsų patarlė: "Genys margas, o pasaulis dar magesnis", mūsų Ben-

druomenė marga savo narių amžiumi, išsilavinimu, profesija, pasaulėžiūra (religiniais ar politiniais įsitikinimais) ir savo veiklos būdais.

PrLB valdyba organizacinėje veikloje stengiasi vertinti gera valia pareikštas įvairias nuomones ar asmenines iniciatyvas ir gerbia tuos, kurie gyvena pagarbos ir tolerancijos jausmais kiekvienam žmogui. Yra žinoma tiesa, kad tikslas nepateisina bet kurių priemonių jam pasiekti. Net kilniausi tikslai negali pateisinti tokių veiklos priemonių, kurios pažeidžia elementarinius organizacinės veiklos principus.

Nesame gausingi, mūsų jėgos ribotos, tačiau drįstame viltingai žvelgti į ateitį. Mes tikime, kad suglaustose gretose mūsų darbas lietuvių išsaugojimui ir mūsų pastangos padėti pavergtai Tėvynei neš gausių vaisių.

Pr. LB Valdyba

• **Prof. A. J. Greimas** nuo 1985 m. spalio 1 dienos išėjo į pensiją, bet jis ir toliau vadovauja bendrosios semantikos seminarui Ecole des Hautes Etudes en sciences sociales, kuri jam surengė išleistuves.

A. J. Greimas lankėsi Kanadoj, kur vedė seminarą Montrealyje ir skaitė paskaitas universitetuose

Montrealyje, Rimonski, Trois Rivières, Winnepege ir Toronte. Jis lankėsi ir J.A.V., kur skaitė paskaitą New Yorko universitete Buffalo mieste.

Jo knygos "Apie dievus ir žmones" vertimas į anglų kalbą J.A.V. pasirodys 1986 m. pavasarį (Indiana University Press).

Paryžiuje pasirodė jo žymiausio veikalo "Semantique, dictionnaire raisonne de la theorie du langage" antrasis tomas išeis 1986 m. sausio mėnesį (Editions Hachette).

• **Kunigas Jonas Petrošius**, 30 metų dirbęs Prancūzijos lietuvių pastoracijoje, praeitą vasarą vyskupo P. A. Baltakio buvo iškvieštas poilsui ir pasitarimams į J.A.V. Jis turėjo progos ilgiau pabūti pas lietuvių pranciškonus Brooklyne, Kennebunk Porte ir lietuvaite seses Putname. Jaunų šeimų stovykloje "Neringoje" (Vermonte) jis buvo tos stovyklos kapelionu. Rugsėjo mėnesį jis buvo išvykęs Vokietijon, kur lankėsi pas vyskupą A. L. Deksnį, dalyvavo Vokietijos lietuvių kunigų suvažiavime su išeivių lietuvių vysk. P. A. Baltakiu, tuo laiku lankančiu Vokietijos lietuvius. Be to, jam teko lankytis ir Vasario 16 gimnazijos pastato kertinio akmens šventinimo iškilmėse.

Jo kelionių metu Misijos patalpose gyveno Birutė Merillon - Strankauskaitė, sėkmingai atlikdama įvairius patarnavimus lietuviams, ypač pakeleiviams iš kitų kraštų.

• **Paryžiaus lietuvių jaunimas** pernai davė pokalbį apie Lietuvą privatiems Paryžiaus radijo stotims, susitiko su Vasario 16

gimnazijos mokiniais, dalyvavo suvažiavime Vokietijoje, kur buvo įsteigtas lietuvių jaunimo Europoje koordinacijos centras, aktyviai pasireiškė Taikos ir laisvės laivo kelionėje į Stockholmą ir Helsinkį bei demonstracijoje prieš Gorbačiovo atvykimą į Paryžių.

Jaunimas numato: įsteigti tautinių šokių grupę, praleisti savaitgalį Chantilly (gegužės mėn.). Ruošiasi: rugpjūčio mėnesį stovyklauti Austrijoje, besitartinančiam VI-jam Pasaulio lietuvių jaunimo kongresui Australijoje, ieškoti didesnių ryšių su pabaltiečių, ukrainiečių ir kitų tautų jaunimo grupėmis.

• **Antanas Mončys** yra steigėjas ir jau trylikti metai kaip veda skulptūros kursą Cite internationale universitaire Paryžiuje. Praeitą rudens jis dalyvavo su 6 darbais "Le Genie de la Bastille" parodoje Paryžiuje.

• **Jean-Christophe Mončys**, skulpt. Antano Mončio sūnus, vadovauja dramos studijai Paryžiaus priemiestyje Montrouge. Jis pastatė pjesę "En avant la musique" (pagal K. Valentiną), kuri buvo vaidinama Montrouge ir Neuilly.

• **Kristina Pabedinskaitė** iš Chicagos, baigusi grafikos studijų stažą Paryžiuje, pasilieka čia dirbti reklamų agentūroj.

• **Danutė Hermann-Krištopaitytė** dirba reklamų agentūroje.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED PHYSICAL THERAPIST to work in Nantucket Island. Full time Physical Therapist position available at a small resort hospital. Salary commensurate with experience and ability. Full benefits, 10 paid holidays, and low rent housing available on temporary basis. Please send resume to: Administrator NANTUCKET COTTAGE HOSPITAL S. Prospect St. Nantucket, Mass. 02554 (43-2)

Balfo Detroito skyriui minint 40 metų sukaktį, centro valdybos atstovas Vytautas Kasniūnas dalyvavo minėjime ir ta proga aplankė rašytoją Vytautą Alantą (dešinėje).

K. Rožansko nuotr.

DETROIT

BENDROS KŪČIOS

Detroito "Švyturio" jūrų šaulių kuopa kaip tradicija jau kelinti metai iš eilės ruošia bendras kūčias. Tokios kūčios ir pernai buvo suruoštos gruodžio 22 d. šv. Antano parapijos patalpose.

Kuopos pirmininkas Br. Valiukėnas pasveikino atvykusius svečius, pakviesdamas kun. K. Simaitį ir M. Abarių uždegti žvakutes už žuvusius dėl Lietuvos laisvės ir dabar kovojančius. Maldą sukalbėjo parapijos klebonas kun. A. Babonas.

Kūčių vakarienė pradėta plotkelių laužymu, linkint vienas kitam linksmy Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų metų!

Stalai buvo gražiai papuošti ir apkrauti įvairiais kūčių valgiais.

Kun. K. Simaitis papasakojo apie Lietuvoje švenčiamas Kalėdų šventes, LŠST centro valdybos jūrų skyriaus vadovas M. Abarius pasveikino su šventėmis.

Vilniaus krašto lietuvių sąjungos ir ALT S-gos Detroito skyriaus pirmininkas Albertas Misiūnas pasakė šventei paruoštą kalbą, kurią baigdamas kvietė užmiršti neapykantą ir visiems vieningai jungtis Lietuvos laisvinimo darbuose, neieškotumėm kas mus skiria, bet siekti to, kas mus jungia!

Inž. Vytautas Kutkus sveikino LB Michigano apygardos vardu.

Jauna Kūčių dalyvė, prieš porą metų atvykusi iš Suvalkų trikampio, E. Grigutyte padeklamavo eilėrašį "Dekite žvakutes", o S. Siurutienė — "Lietuva".

Kuopos pirmininkas padėkojo visiems už gausų atsilankymą ir aukojusiems produktus kūčių stalui.

(ag)

MOLINIS ARKLIUKAS

Vladės Butkienės-Čekonytės. **MOLINIS ARKLIUKAS** ir kiti apsakymai. 212 psl. Kietais viršeliais. Aplanakas ir iliustracijos V. Butkienės-Čekonytės. Kaina 8 dol. (Vilties draugijos nariams 6 dol.).

— A T K I R P T I —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau man išsiųsti:

☐ V. Butkienės Molinis arkliukas.

Persiuntimo išlaidoms padengti pridedu 1 dol.

Pavardė ir vardas

Adresas

Ar atpažinote save? Tai buvo seniai, seniai prieš keletą dešimčių metų Clevelande, viename puošnioje salėje rengtame pobūvyje...

LOS ANGELES

PAGERBĖ BALFO AUKOTOJUS

Gruodžio 15-tą, po Sumos šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje, žmonės susirinko į kalėdiniai išpuostą parapijos salę, kur, pagal jau įsi-

senėjusią tradiciją, Kalifornijos BALFO vadovybė šios kilnios organizacijos rėmėjams ir aukotojams suruošė vajaus užbaigimo pietus. Prisirinko pilnutėlė salė žmonių. Programos pravedė Angelė Nelsienė. Programą atliko, akompanuojant pianistei Raimondai Apeikytei, Los An-

geles vyrų kvartetas ir aktorius Petras Maželis, paskaitęs pora Julijos Dantienės eiliuotų feljetonų. Surinkę visiems menininkams nepagailėjo nuoširdžių plojimų.

Po klebono Algirdo Olšausko maldos jaunimas į stalus išnešiojo vyną ir skanius pietus, prie kurių paruošimo prisidėjo visa eilė darbščiųjų losangeliečių ponų.

Ilgametis Kalifornijos BALFO pirmininkas Vladas Pažiūra yra taip pat BALFO direktorius ir BALFO Tarybos pirmininkas.

BENDROS KŪČIOS

Taip pat jau tradiciniai kiekvieno gruodžio mėnesį, Juozo Daumanto šaulių kuopa 22 dieną suruošė losangeliečiams lietuviams bendras Kūčias. Kalėdinėmis gėlėmis ir gražia eglute papuoštoje apatinėje parapijos svetainėje prie Kūčių valgiais apkrautų stalų, šimtinė vietos šaulių ir svečių meldėsi drauge su prel. dr. Vincentu Bartuška, lauzė plotkele, giedojo kalėdines giesmes, klausėsi kalbų, vaišinosi ir maloniai tarpusavyje šnekučiuodami praleido paskutinio prieš Kalėdas sekmadienio popietę. Dabartinis kuopos pirmininkas yra Juozas Pažėra. (rs)

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

Supažindinkit savo bičiulius su DIRVA.
Atsiųskit jų adresus.
Jie gaus keletą numerių VELTUI!

— I Š K I R P T I —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Prašau siuntinėti Dirvą susipažinimui šiems asmenims:

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

Taupa

Lietuvių kredito kooperatyvas
18022 Neff Road
Cleveland, Ohio 44119

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS

vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Palūkanos už sutaupas:

Term. indėliai (\$3,000 +)	Metinis Prieaugis
6 mėn.	8.14%
12 mėn.	8.4%
18 mėn.	8.94%
30 mėn.	9.2%
Spec. sąskaita	7.12%
Reg. taup. s-ta	6.1%

Skoliname:

asmeniniams reikams, automobilių pirkimui, namų pagerinimui, ir morgiui.

Smulkesnės informacijos suteikiamos TAUPOS įstaigoje.

PARDUODAME PINIGINES PERLAIDAS (MONEY ORDERS) PRIIMAME MOKESČIUS UŽ ELEKTROS, ŠILDYMO, TELEFONO IR VANDENS SĄSKAITAS.

SKOLINAME NAMŲ PAGERINIMUI IR NAMŲ PIRKIMUI (MORTGICIAMS).

TAUPOS DARBO VALANDOS.

TREČIADIENIAIS IR ŠEŠTADIENIAIS

10:00 val. r. — 1:00 val. p. p.

adv. A. Širvaičio įstaigos patalpose Lietuvių namuose.

SEKMADIENIAIS

11:00 val. r. — 1:00 val. p. p.

Dievo Motinos parapijos patalpose

(centrinėje TAUPOS būstinėje).

VISOS SANTAUPOS PILNAI APDRAUSTOS SU NATIONAL DEPOSIT GUARANTEE CORPORATION

CLEVELANDO PARENGIMAI

• SAUSIO 19 D., sekmadienį, 4 val. popiet Angelės Karaliūtės fortepijono rečitalis Dievo Motino parapijos auditorijoje.

• SAUSIO 26 D. Amerikos Lietuvių Tarybos metinis susirinkimas 12 val. p. p. Šv. Jurgio parapijos salėje.

• VASARIO 9 D. Blynų balius. Rengia Pilėnų tuntas.

• VASARIO 16 D. Nepriklausomybės šventė. Ruošia Amerikos Lietuvių Taryba ir Lietuvių Bendruomenė. 4 val. p. p. Dievo Motinos parapijos salėje.

• VASARIO 23 D. 12 val. Kredito kooperatyvo Taupa narių metinis susirinkimas Dievo Motinos parapijos kavinėje.

• KOVO 16 D. Kaziuko mugė Dievo Motinos parapijos salėje.

• KOVO 22 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos koncertas Dievo Motinos parapijoje.

• BALANDŽIO 12-13 D. Židinio parengimas.

• BALANDŽIO 26 D. Hamiltono Mergaičių "Aidas" ir Clevelando dainos muzikos vieneto "Uzdainuokim" jungtinis koncertas.

• GEGUŽĖS 11 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos Motinos Dienos minėjimas.

• GEGUŽĖS 17-18 D. Ateitininkų šeimos šventė.

• GEGUŽĖS 24, 25, 26 D. Grandinėlių šokėjų-muzikantų sąsąskrydis ir koncertas.

• BIRŽELIO 1 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos mokslo metų baigimas.

• SPALIO 18 D. Ohio Lietuvių gydytojų draugijos 30 metų sukakties metinis suvažiavimas ir balius.

Skaitykit ir platinkit
D I R V Ą

PIRMĄ KARTĄ IŠ CLEVELANDO Į LIETUVĄ

Mes rezervuojame vietas kelionei į Lietuvą, tiesiog iš Clevelando, gegužės mėn. 19 d.

Kainos pagrįstos — kambarys 2 asmenims. Galima už papildomą 60 dol. gauti atskirą kambarį.

Skambinti: (216) 951-2232
VIP TRAVEL SERVICES
(prašykit Sonia)

MES KALBAME LIETUVIŠKAI

• Dr. K. Bobelis, Vliko valdybos pirmininkas, išvykdamas iš Clevelando į Washingtoną, lydimas dr. D. Degėsio, pas kurį viešėjo, aplankė Dirvą.

• Lietuvių Biathlono (Biathlon) pirmenybės — 7½ km. perbėgimas slidėmis su 3 šaudymo stažais 22 kal. šautuvais — numatoma išvesti iš Ohio pirmenybių, kurios įvyks 1986 m. sausio 12 d., ORCO Sportsmen's Assn. Range, Geneva, Ohio (apie 50 mylių į rytus nuo Clevelando). Atsarginė data — sausio 19 d.

Dėl informacijų kreiptis į ŠALFAS Biathlono vadovą Algirdą Garlauską, 20550 Ball Ave., Euclid, Oh. 44123. Tel. (216) 486-6987.

• V. Tamulis, Clevelande, atnaujindamas prenumeratą, pridėjo auką 23 dol. Dirvai paremti. Ačiū.

Skaitykit ir platinkit
D I R V Ą

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

V. Daugelavičienė, Westen13.00
J. Augaitytė, Philadelphia 8.00
E. Ribokienė, Brockton .. 3.00
R. Pažemėnas, Burlingame10.00
U. Juodvalkis, Providence 8.00
A. Kalvaitis, Ormond Beach10.00
K. Čeputis, Ottawa 8.00
H. Belzinskas, Cleveland 3.00
J. Ambrazas, Chicago 8.00
K. Šeputa, Surfside 8.00
A. Rakauskas, St. Petersburg 3.00
A. Milaknis, Santa Monica 5.00
K. Trečiokas, Union23.00
J. Černius, Los Angeles .. 8.00
J. Mačėnas, Chicago 8.00
S. Balsevičius, Jacksonville Beach18.00
P. Navazelskis, Westwood 8.00
K. Tamošiūnas, Parma .. 3.00
J. Cukuras, Chicago13.00
R. Žymantaitė-Peters, New York50.00
K. Rimas, Chicago13.00
D. Senikienė, Monticello 33.00
Z. Jurys, Great Neck 3.00

J. Asminas, Livonia13.00
V. Bakūnas, Willowick .. 8.00
Ign. Serapinas, Chicago .. 8.00
O. Biežienė, Long Valley 50.00
P. Dilys, St. Catharines 23.00
A. Griauzdė, Avon10.00
I. Manomaitis, Roxbury .. 3.00
A. Cook, Stone Ridge .. 6.00
J. Nurka, Hartford 3.00
P. Šimoliūnas, Chicago .. 8.00
M. Zidonis, New Haven .. 5.00
V. Jankus, Philadelphia .. 8.00
J. Dabrega, Brockton 8.00
E. Raštikienė, Los Angeles10.00
J. Žemaitis, Amsterdam .. 3.00
A. Maskoliūnas, Santa Monica 3.00
V. Bagdonavičius, Phila. 8.00
Pr. Pakalniškis, Santa Monica 8.00
Dr. V. Siliūnas, Phila. ..13.00
C. Vilčinskas, Blue Joy .. 3.00
K. Kalvaitis, Cleveland .. 3.00
A. Dragašius, Toronto .. 8.00
G. Viskanta, Chicago10.00
V. Tamulis, Cleveland ..23.00
D. Vaičiūnas, Cleveland 8.00
J. Graužinis, Chicago13.00
L. Šulcas, Dearborn 3.00
J. Šišas, Glendale 8.00
V. Žmuidzinas, Rochester 4.00
K. Čeputis, Evanston10.00
S. Kvecas, Santa Monica 8.00
A. Musteikis, Detroit 8.00
M. Augutis, Rockford .. 8.00
A. Alkaitis, Cleveland .. 3.00
V. Radys, Beverly Shores 8.00
P. Masakaitis, Wayne .. 8.00
A. Dilba, Philadelphia .. 8.00
Dr. P. Banys, Burbank .. 3.00
V. Grajauskas, Jeffersonville 5.00
H. V. Vaitaitis, Old Saybrook 8.00
V. Jokūbaitis, Euclid13.00
P. Bielinis, Cleveland 5.00
Ch. Bogushas, Middleburg 8.00
J. Lesčinskis, Dorchester 13.00

Mielam

VISVALDUI MASIULIUI

mirus, žmoną ALDONĄ ir šeimą giliai at-
jauciam.

Kazys ir Jurgis Bobeliai
su šeimomis

Mielam klasės draugui

A. A.

INŽ. VISVALDUI MASIULIUI

amžinybėn iškeliavus, reiškiame nuoširdžią
užuojautą šeimai.

Bronė ir Vytas
Mikliai

T. Dambrauskas, Hot Springs10.00
J. Rimkūnas, New Buffalo13.00
G. Juškėnas, Cleveland 18.00
A. Andrašiūnas, Chester Twp. 3.00
P. Rudėnas, Westfield .. 8.00
B. Tamulionis, Toronto ..13.00
A. Degutis, E. Chicago ..10.00
V. Trečiokas, Wetherfield 3.00
A. Drasutienė, Chicago .. 3.00
O. Daneris, Boston10.00
M. Liauba, Cincinnati ..13.00
A. Sušinskas, Cleveland 3.00
A. Nakas, Birmingham .. 3.00
Pr. Karalius, St. Croix .. 8.00
V. Petrauskas, Chicago .. 8.00
J. Širka, Chicago 8.00
J. Užupis, Chicago 5.00
J. Vaiseikis, Chicago10.00
O. Elerts, Chicago 3.00
A. Česna, Cleveland 8.00
M. Kizis, Tecumseh 3.00
J. Špakevičius, Westwood 5.00
D. Sulmar, Springfield .. 5.00
A. Šošė, Chicago33.00
Dr. A. Kisieliūnas, Sidney 20.00
V. Morkūnas, Toronto 3.00
P. Mačernis, Chicago13.00
J. Riauba, Toronto 3.00
S. Bliudnikienė, Rochester 5.00
Kun. J. Žvirblis, Grand Rapids33.00

J. Gumbelevičius, Wiston 66.00
J. Kuncaitienė, Sarasota 20.00
M. Prakevich, Virginia Beach 5.00
R. Bužėnas, Los Angeles 33.00
B. Dundulis, Chicago 8.00
M. Lušys, Woodhaven .. 5.00
M. Trumpjonas, Chicago 18.00
J. A. Kalvaitis, Cleveland 6.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

• PERKANT IR PARODUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

Superior Savings ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00,
penktadieniais 9:00 iki 6:00;
šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

MATAS & TURNER REALTY

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
CAROL BAGGOTT
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
HOWARD TURNER — Attorney
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

DIRVA

MIRĖ JONAS ADOMONIS

A. A. Jonas Adomonis

Po sunkios ligos sausio 2 d. Osterville, Mass. mirė Jonas Adomonis, Dirvos nuoširdus rėmėjas ir skaitytojas, 73 m. amž.

Dirva reiškia nuoširdžią užuojautą žmonai Aldonai, dukrai, seseriai ir kitiems artimiesiems.

• Sol. Regina Žymantaitė-Peters, kurios koncertą Los Angeles mieste ruošia vasario 9 d. ALT S-gos Los Angeles skyrius, atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 50 dol. Ačiū.

Vasario 16 d. ji dainuos Hartforde ruošiamame Vasario 16 minėjime ir balandžio 20 d. dainuos Toronte, Dirvai paremti rengiamame koncerte.

• Arch. Kęstučiui ir Tony Pociams, South Bend, Ind. gruodžio 19 d. gimė sūnus Matas Vytas Kęstutis. Pirmagimiu džiaugiasi ne tik tėvai, bet ir seneliai inž. Kazimieras ir Elena Pociai, Beverly Shores, Ind., praleidę visi kartu šventes.

• Sol. Juzė Augaitytė, Philadelphijoje, gimtadienio ir vardinių proga užprenumeravo Dirvą Vandai ir Vytautui Jankams. Sveikiname naujus skaitytojus.

PIRMĄ KARTĄ LOS ANGELES!

Š.m. vasario 9 d.,

sekmadienį,

12:30 val. p.p.

Šv. Kazimiero

parapijos salėje

Sol. Regina Žymantaitė-Peters

Solistės

REGINOS ŽYMANTAITĖS - PETERS

KONCERTAS

Bilietai \$7.50.

Moksleiviams veltui.

Koncerto pelnas skiriamas DIRVAI paremti

Rengia ALT S-gos Los Angeles skyrius

Mielam mūsų šeimos draugui

A. A.

JONUI ADOMONIUI

mirus, liūdinčią žmoną ALDONĄ, artimuosius ir gimines giliai užjaučiame.

Irena ir Leonas
Kriaučeliūnai

Tauriam lietuviui

JONUI ADOMONIUI

mirus, jo žmonai ALDONAI ir giminėms reiškiame gilią užuojautą.

Roma ir Danielius
Degėšiai

Mielam bičiuliui

JONUI ADOMONIUI

mirus, jo žmonai ALDONAI, dukrai ALDU-TEI, seseriai SAVUTEI ir visai KRIŠČIŪNŲ šeimai bei visiems artimiesiems reiškiame gilią užuojautą.

Stella ir Vytautas
Abraičiai

VASARIO 16 ATSTOVŲ RŪMUOSE

JAV Atstovų Rūmai vienbalsiai priėmė nuostatą, kuriuo Vasario 16 skelbiama Lietuvos Nepriklausomybės diena. Tą pasiūlė kongresmenas Marty Russo (dem., Ill.), sutelkęs daugiau kaip 250 kitų kongresmenų, remiančių šį nuostatą. Kongr. Russo, pateikdamas savo siūlymą, iškėlė lietuvių tautos ryžtą kovoje dėl laisvės ir teisingumo, neprarandant dvasios net ir esant totalitarinio jungo priespaudoje. Russo kalbėjo: "Turiu viltį, kad 68-tos Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo metinės apjungs mus užtikrinimui, kad ryžtingoji lietuvių tauta nėra užmiršta ir kad Amerika yra dalininkė jų branginamos Nepriklausomos Lietuvos vilčių".

Kongr. Russo pabrėžė, kad JAV niekada nepripažino Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą, palaiko diplomatinis ryšius su Nepri-

klausomos Lietuvos atstovais. Priminė masines deportacijas Lietuvoje, varžomas žmogaus teises, pabrėždamas, kad laisvasis pasaulis palaiko lietuvių tautos pastangas atgauti laisvę. Sprendimą Atstovų Rūmai padarė gruodžio 12 d. (ALT)

• Kun. J. Žvirblis, Grand Rapids, Mich., anksčiau rašęs straipsnius Dirvoje, at-

siuntė auką 50 dol. savo mėgiamam laikraščiui paremti. Ačiū.

• Danutė Senikienė, Monticello, N. Y., atnaujindama Dirvos prenumeratą pridėjo auką 33 dol. linkėdama sėkmės. Ačiū.

• Antanas Šošė, Chicagoje, atnaujindamas prenumeratą, pridėjo Dirvai paremti 33 dol. Ačiū.

A. A.

JONUI ADOMONIUI,

iškeliavus amžinam poilsiui, žmoną ALDONĄ, dukrą, seserį KRIŠČIŪNIENĘ, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Julė ir Jonas
Zostautai